İŞKUR

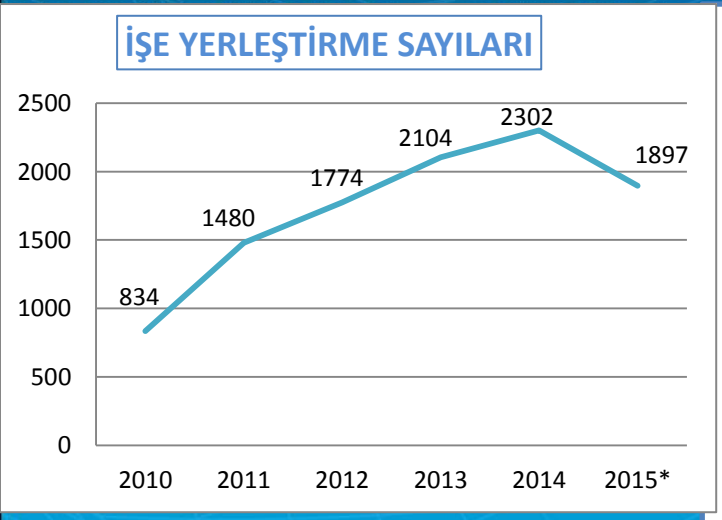

2016

NEVŞEHİR İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

NEVŞEHİR ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2016

YAZARLAR

YILMAZ ERDEN

ŞEF

ATAKAN ATAY

İŞ ve MESLEK DANIŞMANI

SUNUŞ

Günümüz dünyasının en önemli problemlerinden biri kuşkusuz işsizlik ve yeterince istihdam yaratamama sorunudur. Bu iktisadi sorun aynı zamanda sosyal-psikolojik sorunları ve huzursuzlukları da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle istihdam artırıcı yatırım ve politikalara ağırlık vermek birçok kamu politikasında öncelik haline gelmiştir. Bu bakımdan ülkemizde de istihdamın arttırılabilmesi için ciddi atılımlar yapılmıştır. Bu süreci daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla işgücü piyasasının talep ve isteklerini detaylı bir şekilde inceleme gerekliliği de kaçınılmazdır. Bu amaçla yerel düzeyde oluşturulan istihdam politikası uygulamalarının etkin olması bir zorunluluk halini almıştır.

İŞKUR İl Müdürlüğü 2010 yılından bu yana yerel düzeyde uygulanacak aktif işgücü piyasası politikalarını etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla işverenlerimizin görüşlerine başvurmaktadır. İşverenlerimizin işgücü talepleri doğrultusunda kamu istihdam hizmetlerinin yürütülmesi hedeflenmektedir. İşverenlerimizin nitelikli işgücüne daha hızlı ulaşabilmesi amacıyla İŞKUR kendi bünyesinde olan işsizleri işgücü uyum programlarına tabi tutarak yetiştirmektedir. Yani işverenin nitelikli işgücü talebi karşılanırken aynı zamanda işsizlerimize meslek kazandırılmakta ve onlara yeni iş kapıları açılmaktadır.

İŞKUR, sunduğu hizmetleri daha etkin sunabilmek ve il düzeyinde mesleki eğitim programlarını ihtiyaca uygun yönlendirmek amacıyla kapsamlı bir İşgücü Piyasası Talep Araştırması gerçekleştirmiştir. İl düzeyinde işgücü arzı ve talebi verilerini içeren bu çalışmanın raporu bu konuda genel bir rehber olmuştur.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında gösterdikleri özenli çalışma nedeniyle İŞKUR İl Müdürlüğü personeline, araştırma sürecinde işyeri bilgi formlarına titiz bir şekilde yanıt veren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor, Nevşehir İşgücü Piyasası Araştırması çalışmasının ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını diliyorum.

İlhami AKTAŞ

Vali

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir.

Bu noktadan hareketle 2016 yılı Nisan-Mayıs aylarında, Türkiye genelinde Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile belirlenen işyerlerinde, kurum personelimiz işveren veya işveren temsilcisi ile görüşme gerçekleştirmeye çalışmıştır. İlimizde bu kapsamda 376 işyeri tespit edilmiş ve 279 işyerine ulaşılmıştır.

Türkiye Geneli ve il düzeyinde çalışan sayısı; açık işler temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin eleman ihtiyacı anında karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca işgücü yetiştirme kurslarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için veriler derlenmiştir.

Bu çerçevede, hazırlanan bu Rapor 2016 yılı "Türkiye İşgücü Piyasası Analizi" hem işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri hem de Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen İşgücü Piyasası Talep Araştırması'nın sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır. 81 İl için ayrı ayrı il düzeyindeki verilerin analiz edildiği raporlarında kamuoyuyla paylaşılması planlanmaktadır.

Bu vesileyle Türkiye İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

İlhan TEMEL
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ ii
ÖNSÖZ iii
İÇİNDEKİLER iii
TABLOLAR LİSTESİ iv
ŞEKİLLER LİSTESİ v
KISALTMALAR vi
YÖNETİCİ ÖZETİ vii
GİRİŞ 1
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ 2
İŞKUR GÖSTERGELERİ 4
Kayıtlı İşsiz 4
Açık İşler 6
İşe Yerleştirmeler 8
Mesleki Eğitim Faaliyetleri 9
İşsizlik Ödeneği 11
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 12
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 14
İşyeri Verileri 14
Mevcut İstihdam 25
AÇIK İŞLER 30
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 50
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 59
SONUÇ 67
KAYNAKÇA 70
EKLER
EK 1: 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 71
EK 3- TANIM VE KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ 82

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013) ... 2
Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2015) ... 5
Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2015) ... 7
Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2015) ... 9
Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2010-2015) ... 10
Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2015) ... 11
Tablo 7: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2015) ... 11
Tablo 8: Sektörlere Göre İşyeri Sayıları ... 14
Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları ... 23
Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 25
Tablo 11: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları ... 27
Tablo 12: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 28
Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler ... 29
Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı ... 31
Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı ... 31
Tablo 16: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi ... 37
Tablo 17: Açık İş Arama Süresinin Cinsiyete Göre Dağılımı ... 38
Tablo 18: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi ... 40
Tablo 19: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Sıralaması ... 41
Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ... 42
Tablo 21: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları ... 43
Tablo 22: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı ... 43
Tablo 23: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi ... 45
Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları ... 46
Tablo 25: En Fazla Açık İş Olan Meslekler ve Bu Mesleklerden İstenen Beceri Sıralaması ... 47
Tablo 26: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler ... 48
Tablo 27: Açık İşlerde Cinsiyete Göre İstenen Beceriler ... 49
Tablo 28: Sektörlere Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı ... 52
Tablo 29: En Fazla Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler ... 54
Tablo 30: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri ... 57
Tablo 31: Mesleklere Göre Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri ... 58
Tablo 32: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri ... 60
Tablo 33: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi ... 61
Tablo 34: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi ... 62
Tablo 35: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler ... 63

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013) 3
Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2015) 4
Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2015) 6
Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2015) 8
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşa Göre Dağılımı 15
Şekil 6: Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı 16
Şekil 7: Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinde Kadın İstihdamı 17
Şekil 8: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı 18
Şekil 9: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinde Kadın İstihdamı 19
Şekil 10: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı 20
Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 21
Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 22
Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Durumu 24
Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları 26
Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı 30
Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları 32
Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları 33
Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi 34
Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 35
Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 36
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Süresine Göre Dağılımı 38
Şekil 22: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 39
Şekil 23: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı 40
Şekil 24: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 50
Şekil 25: Sektörlere Göre Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 51
Şekil 26: Meslek Gruplarına Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Dağılımı 53
Şekil 27: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı 55
Şekil 28: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri 56
Şekil 29: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO 64
Şekil 30: İşverenlerin Bir Yıl Sonraki İstihdam Değişim Beklentilerine Göre Beş Yıl Sonraki Beklentileri 65

KISALTMALAR

EUROSTAT	Avrupa Birliği İstatistik Ofisi
İEP	İşbaşı Eğitim Programı
İKO	İşgücüne Katılma Oranı
İO	İşsizlik Oranı
İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
RİP	Resmi İstatistik Programı
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
TYP	Toplum Yararına Program

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek amacıyla hem arz hem de talep verilerini içeren bu raporda arz tarafının verilerini yayınlayan TÜİK'in rakamları ile İŞKUR'un idari kayıtlarında tuttuğu verilerinden hareket ederek işgücü piyasasının arz boyutu incelenmiştir. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır. İl düzeyinde yayımlanan en son veri olan 2013 yılı verilerine göre Nevşehir ilinde İşgücüne Katılım Oranı yüzde 46,6; İstihdam Oranı yüzde 43,1 ve İşsizlik Oranı yüzde 7,3 olarak gerçekleşmiştir. Bu oranlarla birlikte Nevşehir ili; işgücüne katılma oranı ve istihdam oranı bakımından Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır. Ancak işsizlik oranı bakımından Türkiye ortalamasına göre daha iyi durumdadır. 2013 yılında Türkiye'de işsizlik oranı yüzde 9 olarak gerçekleşmiştir.

İşgücünün arz boyutuna ilişkin diğer veriler İŞKUR idari kayıtlarından üretilmektedir. Bu veriler Kurumun sunmuş olduğu hizmetler ile yürütmüş olduğu faaliyetlere ilişkindir. Nevşehir ilinde 2015 yılında İŞKUR verilerine göre kayıtlı işsiz sayısı 6 bin 703'dür. Bu sayının yüzde 54,5'i erkeklerden, yüzde 45,5'i de kadınlardan oluşmaktadır. En fazla kayıtlı işsiz Beden İşçisi (Genel) mesleğinde bulunmaktadır. 2015 yılında Nevşehir ilinde 6 bin 79 kişilik bir açık iş alınmış olup, en fazla açık iş Beden İşçisi (Genel) mesleğinde bulunmaktadır. İşe yerleştirme rakamı ise 2015 yılında 2 bin 556 kişi olarak gerçekleşmiştir. 2015 yılında İŞKUR tarafından işe yerleştirilenlerin yüzde 77,8'ini erkekler, yüzde 22,2'sini ise kadınlar oluşturmaktadır. En fazla işe yerleştirme yapılan meslek ise Beden İşçisi (Genel) olmuştur. Nevşehir İl Müdürlüğünce düzenlenen eğitim programları kapsamında ilk sırada İşbaşı Eğitim Programları gelmektedir. Toplam açılan programların yüzde 90,7'si bu programlardan oluşmaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin kayıtlı olduğu ilk üç meslek ise Beden İşçisi (Genel), Satış Danışmanı ve Temizlik Görevlisi meslekleri olmuştur.

İşgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin verileri ise Nevşehir İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında veri derlenen işyeri sayısı 340 olup 271 işyerinden cevap alınmıştır. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 17 sektörde tam sayım yapılmıştır. Nevşehir ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 11 bin 495 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 8 bin 837 çalışan erkeklerden, 2 bin 658 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Erkeklerin yüzde 25,5'i, kadınların ise yüzde 20,6'sı İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 41,2 kişi istihdam edilmektedir. Ortalama çalışan sayısı en fazla Eğitim sektöründe olup bu sektördeki işyerlerinde ortalama 93'tür. Nevşehir ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; nitelik gerektirmeyen meslekler grubudur.

Nevşehir ilinde açık iş oranı yüzde 0,7 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,5 olup, Nevşehir ili açık iş oranı bakımından 0,8 puanlık bir farkla Türkiye ortalamasının altındadır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 0,9 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörüdür. Nevşehir ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı

incelendiğinde; en fazla açık işin nitelik gerektirmeyen meslekler meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 38'dir. Ayrıca açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubu yüzde 2,1 ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubudur. Nevşehir ilinde en fazla açık iş olan 5 meslek; Beden İşçisi (Genel), Kalite Kontrolcü, Ortacı/Ayakçı (Tekstil), Tekstil Baskı Teknikeri, Kumaş Kesme Makinesi İşçisidir. İl genelinde açık işlerin yüzde 86,8'i için eğitim düzeyi fark etmez olan işçiler talep edilmektedir.

Nevşehir ilinde temininde güçlük çekilen meslekleri sektörlere göre incelendiğinde en fazla İnsan Sağlığı ve sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Bu sektördeki işyerlerinin yüzde 66'si eleman temininde güçlük çekmektedir. Nevşehir ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 38,1'i söz konusu meslek grubunda yer almaktadır. Nevşehir ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Dikiş Makinası Operatörü - Kumaş mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla Satış Danışmanı ve Garson (Servis Elemanı) meslekleri takip etmektedir. Nevşehir ilinde eleman temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 16,1'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Nevşehir ilinde işverenlerin yüzde 11,3 'i istihdamın artacağını öngörmüştür. İstihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke geneli yüzde 3,6 iken Nevşehir'de yüzde 6,5 olarak öngörülmüştür.

GİRİŞ

Nevşehir İşgücü Piyasası Araştırması sonucu derlenen veriler ile il işgücü piyasasının sorunlarına ışık tutulabilecektir. Alınacak kararların ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliği için bu araştırma sonucunda elde edilen verilerin kıymeti bir hayli büyüktür. Nevşehir İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu da bu önemli bilgileri içeren ve il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. Zira etkin bir işgücü piyasası için işgücü piyasasının aktörlerini oluşturan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklediklerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemine oturtturmak, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

Bu bağlamda İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR düzeyindeki politikalara değil, Türkiye'de işgücü piyasası konusuyla ilgilenen her kuruma önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum olarak İŞKUR'u görmekteyiz.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri periyodik olarak sürdürülmektedir. Her sene periyodik olarak yapılan bu araştırmalar kapsamında 2016 yılı için Nevşehir ilinde 8 Nisan – 6 Mayıs 2016 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiştir. Akabinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu rapor iki bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölümde, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan işgücü göstergelerinin yanında İŞKUR verileri ile birlikte il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir.

İkinci bölümde, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Nevşehir ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır. İşgücü Piyasası Araştırmasının amacı işverenlerin mevcut istihdam ve açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İşgücü arzı ve talebinin karşılaşarak işgücünün fiyatı olan ücret düzeyinin ve çalışma koşullarının belirlendiği piyasalara işgücü piyasası denmektedir. İşgücünü arz edenler ile işgücünü talep edenlerin buluştuğu ortam olan işgücü piyasaların etkin işleyişi için arz ve talep yönünün nitelik ve nicelik anlamında analizlerinin yapılmasını gerekli kılmaktadır. Ancak işgücü piyasası çok fazla değişkeni bulunan bir ortam olduğundan analizleri de zorlaşmaktadır. Gerek demografik yapı gerekse sosyal ve ekonomik şartlar işgücü piyasasını etkilemektedir.

İşgücü piyasasında aktif bir şekilde bulunan işgücü kavramı, istihdam edilenler ve işsizlerden; işgücü talebi ise işgücünü istihdam etmek isteyen işverenlerden oluşmaktadır. Bu bölümde işgücünün arz tarafına ilişkin verilere yer verilecek olup işgücünün arz tarafını etkileyen tüm değişkenlerin bilgisine il bazında ulaşılamamaktadır. Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) çerçevesinde 26 bölgeden oluşmaktadır. İBBS sınıflandırmasında Nevşehir, Aksaray, Kırşehir, Kırıkkale ve Niğde TR71 olarak bölgesindedir. İşgücü arzına ilişkin verileri üreten TÜİK, bölgesel veri setleri yanında il bazında temel işgücü göstergelerini yayınlamaktadır. Bu bölümde Nevşehir ilinin işgücü piyasası hakkında bilgi sahibi olunabilecek temel veriler ile İŞKUR verilerine yer verilecektir.

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013)

Yıllar/Göstergeler	İşgücüne Katılma Oranı	İstihdam Oranı	İşsizlik Oranı
2008	36,9	32,8	11,1
2009	41,5	35,0	15,6
2010	43,5	38,8	10,8
2011	42,9	39,3	8,5
2012	43,4	40,2	7,4
2013	46,6	43,1	7,3

Kaynak: TÜİK

Tablo 1'de Nevşehir ili için TÜİK'in yayımlamış olduğu temel işgücü göstergelerinden işgücüne katılma oranı, istihdam ve işsizlik oranlarına yer verilmiştir. İşgücüne katılma oranı, istihdam edilenler ve işsizlerden oluşan işgücünün çalışma çağındaki nüfusa oranlanmasıyla elde edilmektedir. Bir ülkede işgücüne katılma oranının yükselmesi, çalışma çağındaki nüfus içerisindeki daha çok kişinin

işgücü piyasasında bulunması ve atıl durumda olan işgücünün istihdam olma şansının artması anlamına gelmektedir. İstihdam oranı ise istihdam edilenlerin çalışma çağındaki nüfusa; işsizlik oranı da işsizlerin işgücüne oranlanması suretiyle hesaplanmaktadır. Yalnız işgücüne katılma oranı, istihdam oranı ve işsizlik oranları tek başına bir anlam ifade etmemekte, tüm bu oranlar eğitim durumu, cinsiyet, medeni hal, sahip olunan beceriler, sektörün durumu gibi faktörlerle beraber analize dahil edilmelidir.

İşgücüne katılım oranının en fazla 2013 yılında olduğu görülmektedir. İşgücüne katılım oranının yıllar geçtikçe artış gösterdiği; ancak 2011 yılındaki ekonomik ve mali krizden dolayı azaldığı görülmektedir. İşsizlik oranına bakıldığında ise işsizlik oranın en fazla 2009 yılında olduğu görülmektedir. 2009 yılından sonra işsizlik oranının düştüğü görülmektedir. İstihdam oranı ise en az 2008 yılında, en fazla 2013 yılında olduğu görülmektedir. Ayrıca yıllar geçtikçe istihdam oranında artış olduğu gözlemlenmektedir.

Şekil 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013)

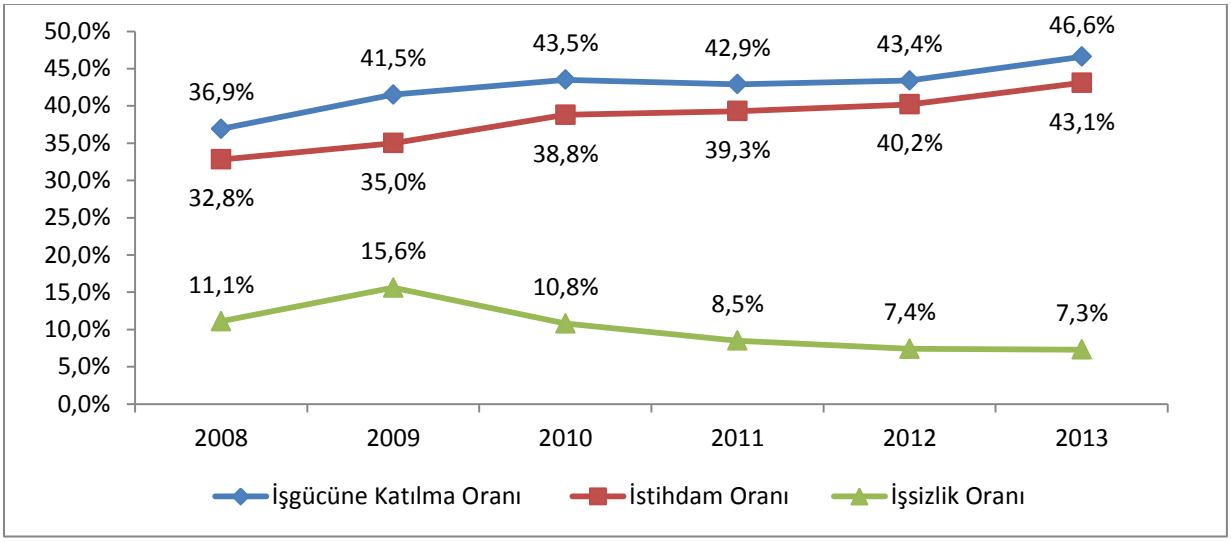

Kaynak: TÜİK

İl düzeyinde temel işgücü göstergelerinde 2008 yılı ile 2013 yıllarına ait verileri bulunmaktadır. Nevşehir ili için Şekil 1'deki eğilimler incelenecek olursa; 2008 küresel krizinden sonra işsizlik oranında artış göstermiştir ancak 2010 yılından itibaren düzenli olarak düşüş trendine girmiştir. İşgücüne katılma oranı ise 2011 yılında azalış haricinde sürekli bir artış gerçekleşmiştir.

Çalışanların, çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden istihdam oranı ise 2008-2013 yılları arasında sürekli olarak artış eğilimi göstermiştir. Bu durum yorumlanacak olursa çalışabilir yaştaki kişi sayısının çoğalması ve buna bağlı olarak istihdam alanlarının yeterli seviyede gelişmesiyle çalışabilir çağa gelen kişilerin işgücüne katılım göstermesi söz konusu olmuştur.

İşsizlik oranı eğrisi incelendiğinde ise, işsizlik oranının 2009 yılından sonra bir önceki yıla göre düşüş gösterdiğini görmekteyiz. Bu durum yorumlandığında çalışma çağına gelen nüfusun arttığı ve istihdam alanlarının artış gösterdiği söylenebilir.

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgisine ulaşılabilmektedir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı işsizler, işsiz olup İŞKUR'a iş aramak için başvuruda bulunan kişileri kapsamaktadır. Bir kişi Kuruma kayıt olduktan sonra 12 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kayıtlarda aktif durumdan pasif duruma geçmektedir. Daha önce 18 ay olarak belirlenen aktif kayıtta kalma süresi 2016 yılı Ocak ayı ile birlikte 12 aya düşürülmüştür. Şekil 2'de yıllar itibariyle Nevşehir ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2015)

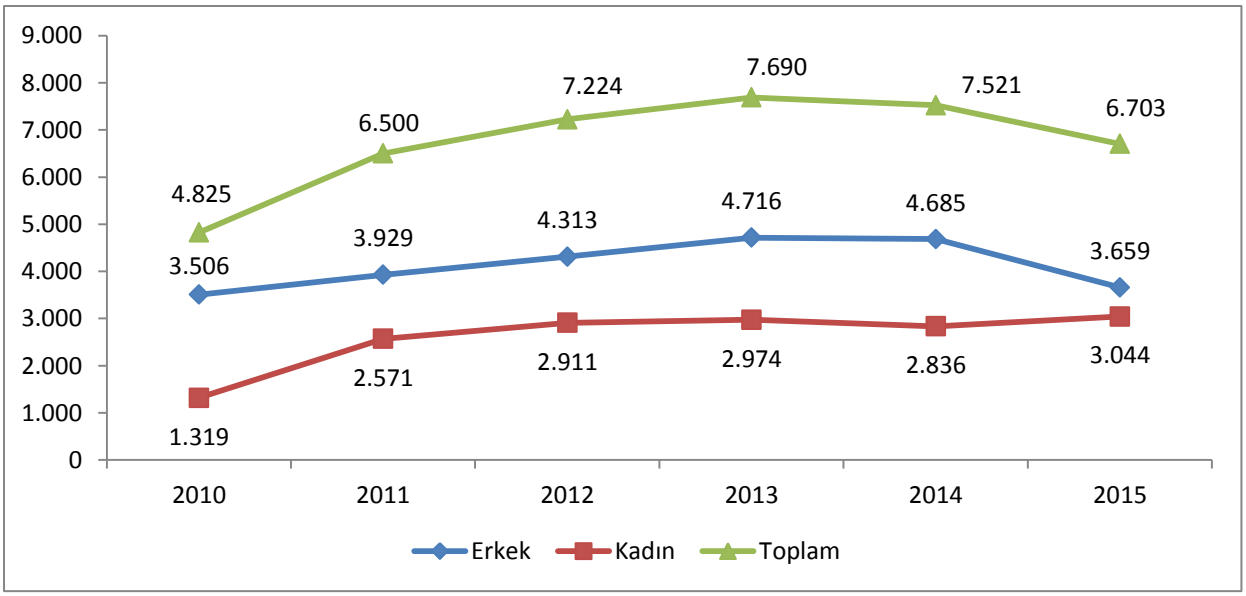

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Nevşehir ilinde İŞKUR'a kayıtlı işsiz 4 bin 825 kişinin 3 bin 506'sı erkeklerden, geri kalan bin 319 kişisi ise kadınlardan oluşmaktadır. 2015 yılında ise toplam 6 bin 703 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında 2013 yılına kadar artış

göstermekte iken 2014 yılından itibaren işsiz sayısında düşüş dikkati çekmektedir. Bu düşüşün nedeni ise kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının da baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişmenin, İŞKUR olarak işsizlere daha doğru ve etkin politika üretmek noktasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında bin 319 kadın kayıtlarda işsiz olarak yer almışken bu sayı 2015 yılında yüzde 230 oranında artışla 3 bin 44'e yükselmiştir. Bu noktada yukarıda da bahsedilen SGK sorgulamalarından sonra kayıtlı işsiz sayısında kadınların erkeklere nazaran daha fazla yer alması ilk başta olumsuz gibi görünse de aslında daha fazla kadının yıllar içinde işgücü piyasasına katılması ve emeğini sunmak istemesi Nevşehir işgücü piyasası açısından önemli bir husustur.

Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2015)

Meslekler	Kayıtlı İşsiz
Beden İşçisi (Genel)	1.518
Temizlik Görevlisi	534
Satış Danışmanı	252
Büro Memuru (Genel)	201
Sekreter	193
Aşçı	147
Garson (Servis Elemanı)	143
Beden İşçisi (Temizlik)	126
Çaycı	121
Ön Muhasebeci	116
Diğer Meslekler	3.352
Toplam	6.703

Kaynak: İŞKUR

Tablo 2'de Nevşehir ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları mevcuttur. En fazla kayıtlı işsizin olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Nevşehir ilinde kuruma kayıtlı bin 518 işsiz bulunmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi gibi nitelik gerektirmeyen bir meslek takip etmiştir. Bu mesleği de daha sonra Satış Danışmanı, Büro Memuru (Genel), Sekreter, Aşçı, Garson meslekleri izlemiştir.

Açık İşler

Açık iş; en basit tanımlama ile Kuruma işverenler tarafından verilen işgücü talebidir. Açık iş sayısının artması kendisini işe yerleştirmede göstermekte ve işverenlerin İŞKUR ile çalışma isteklerinin arttığı yönünde izlenim vermektedir.

Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2015)

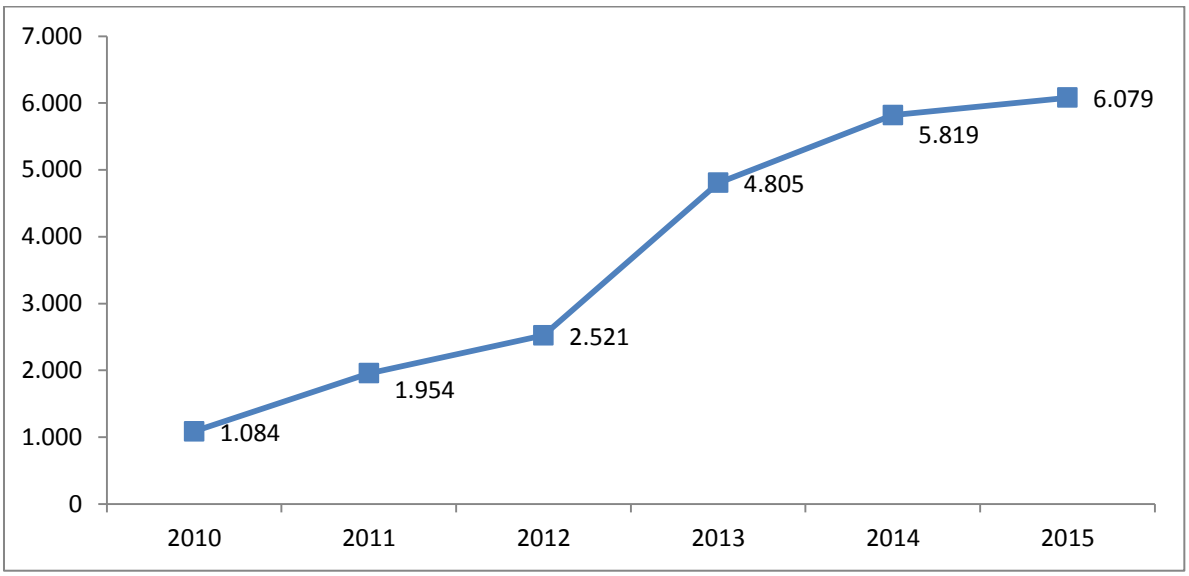

Kaynak: İŞKUR

Şekil 3'te görüleceği üzere 2010 yılında bin 84 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2015 yılına gelindiğinde 6 bin 79 kişiye yükselmiştir. Bu yükseliş eğiliminin arkasında İŞKUR'un işverenler nezdinde tanınırlığının ve İŞKUR hizmetlerinin çeşitlenmesi ile işverenlerin İŞKUR ile olan çalışma isteklerinin artışı yer almaktadır.

Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2015)

Meslekler	Açık İş
Beden İşçisi (Genel)	2.239
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	392
Temizlik Görevlisi	386
Garson (Servis Elemanı)	300
Satış Danışmanı	205
Beden İşçisi (Temizlik)	178
Şoför (Yolcu Taşıma)	115
Gaz Altı Kaynakçısı	111
Ön Muhasebeci	101
Güvenlik Görevlisi	97
Diğer Meslekler	1.955
Toplam	6.079

Kaynak: İŞKUR

Nevşehir ilinde 2015 yılında 6 bin 79 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, kayıtlı işsizlerde olduğu gibi ilk 3 sırada Beden İşçisi (Genel), Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş ve Temizlik Görevlisi meslekleri, farklı olarak dördüncü sırada Garson (Servis Elemanı) mesleği yer almıştır. Daha sonra bu meslekleri Satış Danışmanı, Beden İşçisi (Temizlik), Şoför (Yolcu Taşıma) meslekleri takip etmiştir.

İşe Yerleştirmeler

İşe yerleştirme sayılarının artışı için işverenlerden alınan açık işlerin artışının önemli olduğu bilinmektedir. Nevşehir ilinde de açık iş sayılarının artışı ile beraber işe yerleştirme rakamlarında da artış eğilimi göze çarpmaktadır.

Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2015)

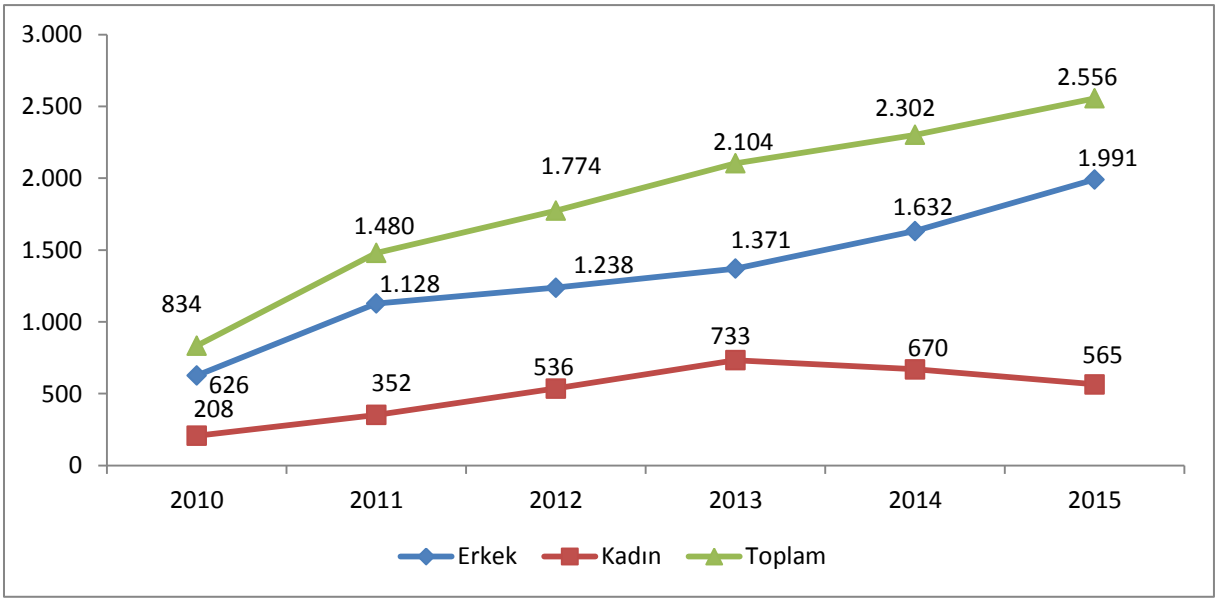

Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı 834 olan Nevşehir ilinde işe yerleştirilenlerin 626'sı erkeklerden, geri kalan 208 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar 2010 yılından itibaren düzenli bir şekilde artmakta iken, bayanların işe yerleştirme oranlarında 2014-2015 yıllarında düşüş yaşanmıştır. 2015 yılında Nevşehir ilinde 2 bin 556 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. Bu sayının yüzde 77,9'unu erkekler, yüzde 22,1'ini ise kadınlar oluşturmaktadır.

Şekil 4'te görüleceği üzere 2010 yılından itibaren işe yerleştirme rakamlarında belirgin bir yükseliş yaşanmaktadır. İlimizde Turizm sektörünün ağırlıkta olması sebebiyle bu artışın 2016 yılından itibaren turizm sektöründeki kriz nedeniyle belli bir oranda azalış göstereceğini beklemekteyiz. İŞKUR Nevşehir olarak her koşulda, turizmdeki potansiyel olamasa da fiili açık işleri mümkün olduğunca kuruma kazandırıp, İŞKUR üzerinden iş arayan kayıtlı işgücü ile eşleştirmek işgücü piyasasında etkinliğimizi arttırmak azmi ile iş ve işlemlerimizi yürütmekteyiz.

Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2015)

Meslekler	İşe Yerleştirme
Beden İşçisi (Genel)	1.180
Temizlik Görevlisi	246
Güvenlik Görevlisi	158
Beden İşçisi (Temizlik)	155
Şoför (Yolcu Taşıma)	99
Hasta Bakımı Teknisyeni	95
Satış Danışmanı	91
Garson (Servis Elemanı)	68
Tuğla İmal İşçisi	46
Büro Memuru (Genel)	28
Diğer Meslekler	390
Genel Toplam	2.556

Kaynak: İŞKUR

Nevşehir ilinde hem kayıtlı işsiz hem de alınan açık işlerde meslek bilgisine bakıldığında ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği öne çıkmıştır. Nevşehir ili için Beden İşçisi (Genel) mesleğinde; en fazla kayıtlı işsiz olması ve en fazla açık işin işverenler tarafından verilmesi doğal olarak kendisini işe yerleştirmede göstermiş olup 2 bin 556 işe yerleştirmenin bin 180'i bu meslekte gerçekleşmiştir. Bu mesleği Temizlik Görevlisi, Güvenlik Görevlisi, Beden İşçisi (Temizlik), Şoför (Yolcu Taşıma), Hasta Bakım Teknisyeni, Satış Danışmanı meslekleri takip etmektedir.

Mesleki Eğitim Faaliyetleri

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla işgücü piyasasında becerileri eskimiş ya da hiçbir niteliği olmayan işgücüne beceri kazandırarak daha kolay iş bulmasına imkan vermekte ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır.

Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır. Toplum yararına programlar ise işsizliğin yoğun olduğu yerlerde ve dönemlerde işgücünün, işgücü piyasasından uzak kalmasını önlemede önemli bir araçtır.

Tablo 5'te İŞKUR'un aktif işgücü piyasası programları kapsamında Nevşehir ilinde gerçekleştirdiği faaliyetlerin verileri yer almaktadır.

Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2010-2015)

Yıllar	Aktif İşgücü Programları								Toplum Yararına Programlar	
	Mesleki Eğitim Kurs Sayısı	Mesleki Eğitim Kursiyer Sayısı	İEP Program Sayısı	İEP Katılımcı Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Program Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Katılımcı Sayısı	Toplam Kurs Sayısı	Toplam Kursiyer Sayısı	TYP Sayısı	TYP Katılımcı Sayısı
2015	32	678	373	552	6	151	411	1381	104	3901
2014	22	405	108	241	7	186	137	832	60	1120
2013	34	743	135	286	6	163	175	1192	48	760
2012	68	1642	79	148	0	0	147	1790	22	429
2011	62	1227	68	205	8	200	138	1632	10	159
2010	83	1862	48	94	1	23	132	1979	21	382

Kaynak: İŞKUR

2015 yılında aktif işgücü piyasası programı kapsamında toplam 411 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan bin 381 kişi faydalanmıştır. Bu sayılarda Mesleki Eğitim kurs sayısı haricinde 2010 yılına göre önemli ölçüde artış meydana gelmiştir. Mesleki Eğitim Kurs sayısındaki azalmanın sebebi ise hizmet satın alma yöntemi ile kurs düzenlenmesinin kısıtlanması ve Aktif İşgücü Hizmetleri Yönetmeliğinde yapılan değişiklikler olarak gösterilebilir. 2010 yılında 132 kurs düzenlenirken 2015 yılında bu sayının 411'lere çıkması Girişimcilik Eğitim Programı ve İşbaşı Eğitim Programına Hükümetimiz tarafından da verilen destek ve teşvikler sebebiyle olmuştur. Bu yükselişe rağmen 2010 yılındaki kursiyer sayısı bin 979 iken 2015 yılında bin 381 kişi olması Mesleki Eğitim kurs sayılarındaki azalmadan kaynaklandığı görülmektedir.

Bu süreçte özellikle işbaşı eğitim programlarında önemli bir artış yaşanmıştır. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak karşımıza çıkmaktadır. 2010 yılında 48 programın açıldığı ve bu programlardan 94 katılımcının faydalandığı görülmekteyken, 2015 yılında 373 program açılmış ve 552 kişi işbaşı eğitim programlarından katılımcı olarak yararlanmıştır.

Diğer bir aktif işgücü hizmeti olan girişimcilik eğitim programı kapsamında 2010 yılında bir program düzenlenmişken bu sayı 2015 yılında altıya yükselmiş ve katılımcı sayıları da 23'ten 151'e yükselmiştir. Girişimcilik eğitim programları vasıtasıyla İŞKUR, kendi işini kurmak isteyenlerin de yanında olarak girişimcilik konusunda destek sağlamaktadır.

Toplum yararına programlar dahilinde ise 2015 yılında 104 program düzenlenmiş olup bu programlardan 3 bin 901 kişi faydalanmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur. Nevşehir ilinde 2015 yılında toplam 2 bin 921 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden bin 658'i işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır.

Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2015)

Yıllar	İşsizlik Ödeneği Başvuru Sayısı	İşsizlik Ödeneği Hak eden Sayısı
2015	2.921	1.658
2014	2.253	1.291
2013	2.073	1.259
2012	1.543	995
2011	1.015	794
2010	922	792

Kaynak: İŞKUR

Tablo 7'de ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin meslek bilgileri yer almaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenler içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleğindekiler bulunmaktadır.

Tablo 7: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2015)

Meslekler	İşsizlik Ödeneği Hak Edenler
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	315
SATIŞ DANIŞMANI	88
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	83
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	51
AŞÇI	41
BÜRO MEMURU (GENEL)	34
GARSON (SERVİS ELEMANI)	32
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	30
SEKRETER	27
ÖN MUHASEBECİ	23
Diğer Meslekler	934
Toplam	1.658

Kaynak: İŞKUR

Nevşehir ili işgücü piyasası içinde Beden İşçisi (Genel) mesleği ön planda olduğu önceki tablolarda görülmekteydi. Zira alınan açık işlerde ve işe yerleştirmelerde bu meslek ilk sırada yer almıştı. İşsizlik ödeneğini hak edenler içinde de bu mesleğin ön planda olduğu görülmektedir. Beden İşçisi (Genel) mesleğinde 315 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmışken Satış Danışmanı mesleğinde bu sayı 88 olarak gerçekleşmiştir. Bu meslekleri ise Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Temizlik), Büro Memuru (Genel), Garson (Servis Elemanı) meslekleri takip etmiştir. Tablo 7'den anlaşılacağı üzere birkaç meslek haricinde daha çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde işsizlik ödeneği alma durumu mevcuttur. Bu durum da meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıkları anlamına gelmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin kurulması yolu ile daha etkin işleyişi sağlamak adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek önemli bir konuyu oluşturmaktadır. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın yarattığı etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü

Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak amacıyla İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2016 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 8 Nisan – 6 Mayıs 2016 tarihleri arasında Türkiye genelinde 88 bin 966 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleriyle, Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2017 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Nevşehir ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanının bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Nevşehir ilinde 279 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 11 bin 495 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Nevşehir ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 8'de Nevşehir ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: Sektörlere Göre İşyeri Sayıları

Sektörler	İşyeri Sayısı
Toptan ve Perakende Ticaret	66
İmalat	60
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	45
Ulaştırma ve Depolama	32
İnşaat	27
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	11
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	9
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	7
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	6
Eğitim	6
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	3
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	3
Diğer Hizmet Faaliyetleri	3
Bilgi ve İletişim	1
Genel Toplam	**279**

Kaynak: İPA 2016

Nevşehir ilinde Toptan ve Perakende sektörü, İmalat, Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri Faaliyetleri sektörlerinin önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Nevşehir ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 24,5'i Toptan ve Perakende Ticaret, yüzde 21,5'i İmalat, yüzde 16'sı Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri Faaliyetleri sektöründe yer almaktadır. Arz verileri incelenirken kayıtlı işsiz, açık iş ve işe yerleştirme verilerinde bu üç sektörün Nevşehir ili için önemi ortaya çıkmıştı. Söz konusu üç sektörün toplam oranı sektörel bazda %62'dir. Bunun sebebi Nevşehir ilimizde patates yetiştiriciliği ve depolama hizmetlerinin (doğal) gelişmiş olması, inşaatlarda kullanılan

bims tuğla imalatının yaygın olması ve ilimizin içerisinde Kapadokya turizm bölgesinin barındırıyor olmasından kaynaklanmaktadır.

En az işyeri ise bir işyeri ile Bilgi ve İletişim sektöründe bulunmaktadır. Daha sonra ise Diğer Hizmet Faaliyetleri, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri 3'er işyeri ile karşımıza çıkmaktadır. Ancak bu tablo okunurken Nevşehir ili düzeyinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca bu araştırma işyeri bazlı bir araştırma olup mutlaka istihdamı 20'den az olan işyerleri mevcut olacağından ilimizde faaliyet gösteren bazı sektör verilerinin hiç olmaması ve ilimizde doğal olan butik otel sayısının bir hayli fazla olmasına rağmen çalışan sayılarının 20'den düşük olması sebebiyle Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörlerinde işyeri sayısının düşük çıkması doğaldır.

Şekil 5: İşyerlerinin Yaşa Göre Dağılımı

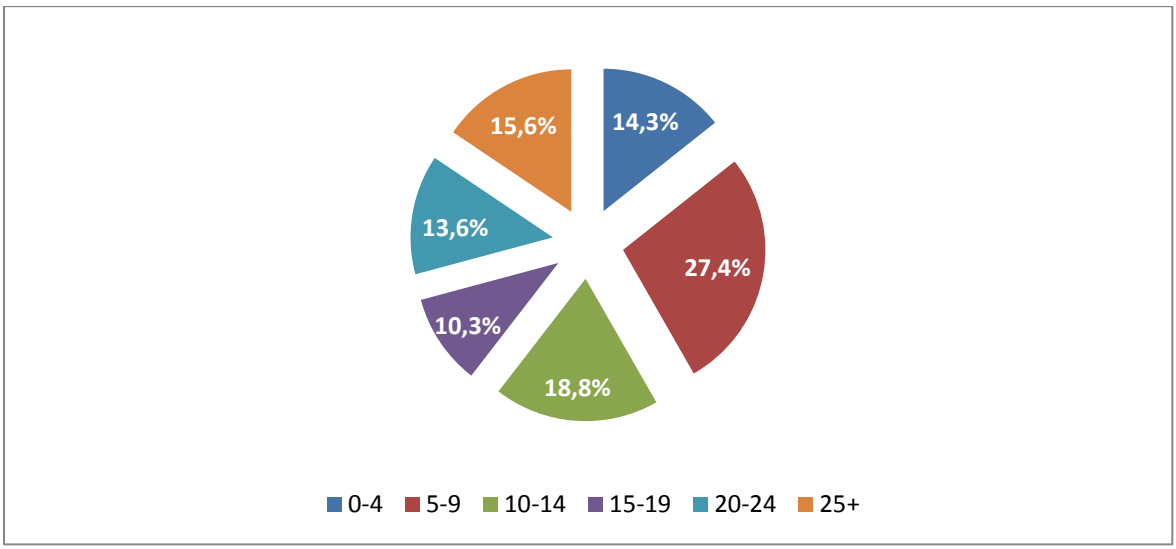

Kaynak: İPA 2016

Grafik 5'te görüldüğü üzere Nevşehir ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 27,4'ü 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 10-14 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 18,8'dir. İlimizde bulunan işyerlerinin yüzde 60,5'i 0-14 yaş aralığındadır. Yaklaşık her 3 işyerinden biri ise 20 ve daha fazla yıldır faaliyet göstermektedir.

Şekil 6: Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

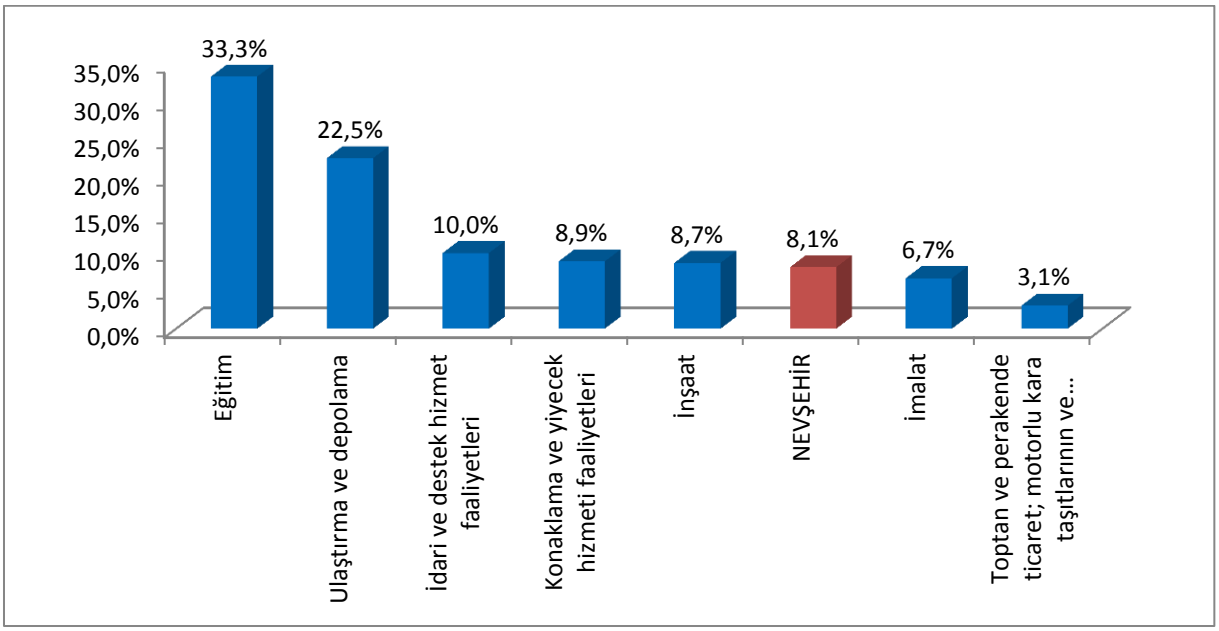

Kaynak: İPA 2016

Nevşehir ilinde Eğitim sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 33,3'ünde part-time çalışan bulunmaktadır. Nevşehir ili genelinde bu oran yüzde 8,1 olarak gerçekleşmiştir. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü Türkiye genelinde bu konuda öne çıkmış ve yüzde 38,2 ile birinci sırada yer almıştır. Nevşehir ilinde ikinci sırada Ulaştırma ve Depolama sektörü yer almıştır. Bu sektörde işyerlerinin yüzde 22,5'inde part-time çalışanı bulunmaktadır Üçüncü ve dördüncü sırada ise yüzde 10 ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörü ve yüzde 8,9 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü yer almıştır. Bu sektörlerde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Zira İmalat ve İnşaat gibi sektörlerde işgücü part-time çalışma yapma eğiliminde daha az bulunmaktadır. Özellikle çalışma şartları ve ücret düzeyi, part-time çalışma yönünde işgücünü sevk etmemektedir.

Part-time çalışmalar, esnek bir çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir. Grafik 7'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

Şekil 7: Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinde Kadın İstihdamı

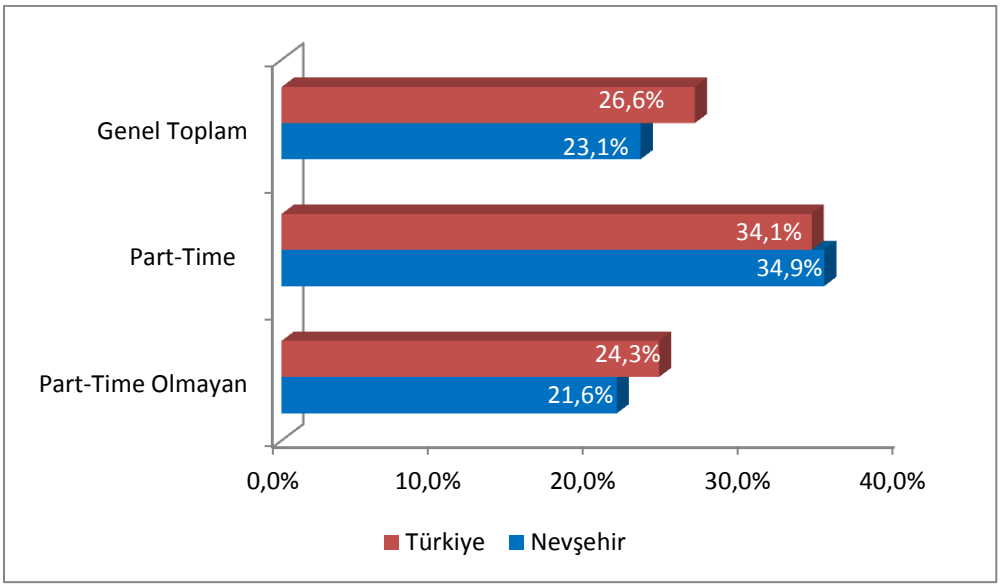

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,6'sını kadınlar oluşturmaktayken Nevşehir ilinde bu oran yüzde 23,1 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Nevşehir ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 34,9 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 21,6 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 34,1 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,3'te kalmıştır.

Şekil 8: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı

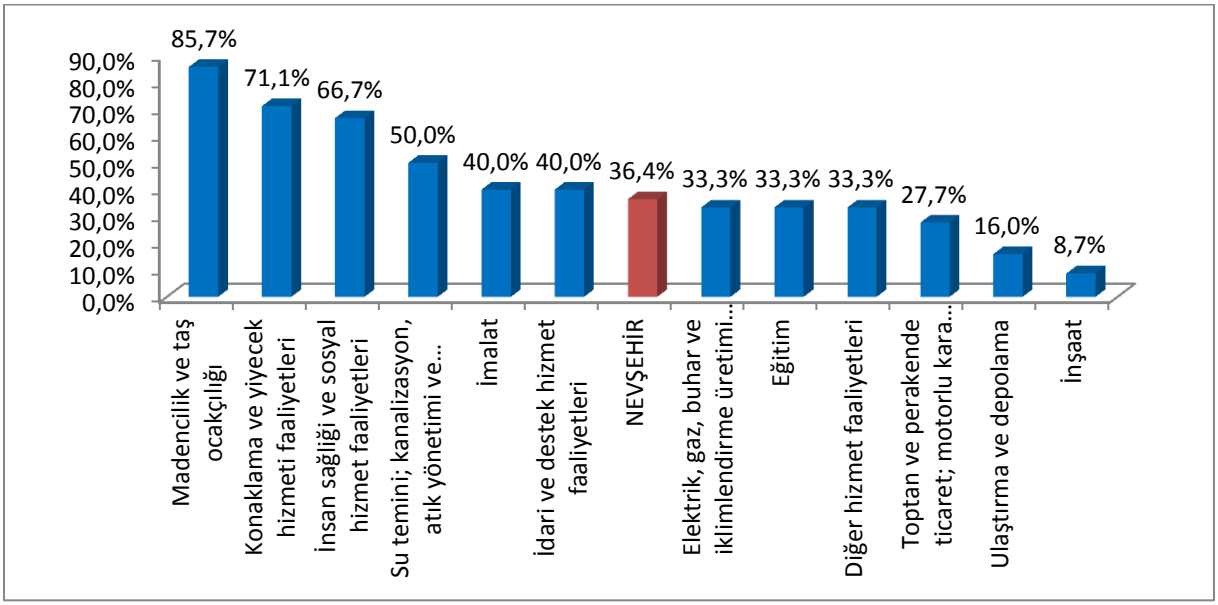

Kaynak: İPA 2016

Nevşehir ilinde işyerlerinin yüzde 36,4'ünde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 51,5'tir. Nevşehir ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri Maden ve Taş Ocakçılığı sektöründe görünmektedir. Bu sektörde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı işyerlerinden %85,7'sinde vardiyalı çalışma söz konusudur. İnşaat sektörü ise en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur. İnşaat sektöründe bu oranın düşük olmasının nedeni işgücünden gün içinde belirli saatlerde verim alınabilmesi olarak söylenebilir.

Nevşehir ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının üstünde olan 3 sektör; Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörleri olmuştur.

Şekil 9: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinde Kadın İstihdamı

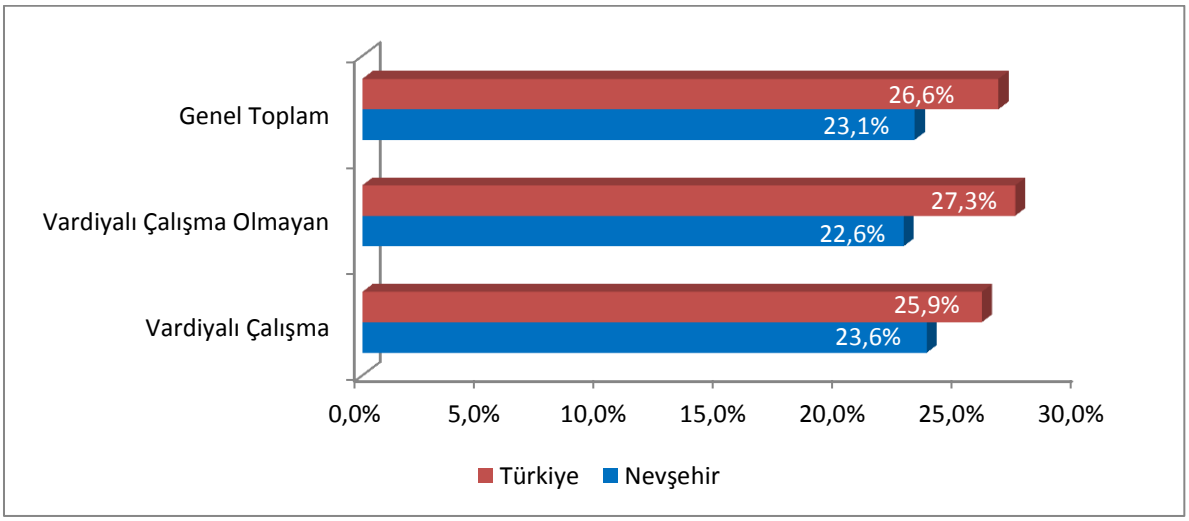

Kaynak: İPA 2016

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Şekil 9'da söz konusu eğilim göze çarpmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine kıyasla daha fazladır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 23,6'sı kadın, yüzde 76,4'ü ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 22,6'ya düşmektedir. Bu düşüşün sebebini vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinden yüzde 71,1'inin Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri Faaliyetleri sektöründe bulunmasından kaynaklandığı söylenebilir.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Türkiye genelinde vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece 1,5 puan fazla olmasına rağmen Nevşehir ilinde tam tersi bir durum mevcut olup, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde kadın çalışma oranı yüzde 23,6 iken vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde kadın çalışma oranı yüzde 22,6'ya düşmektedir. Bunun sebebini ise ilimizde turizm sektörünün yoğun olmasına bağlayabiliriz.

Şekil 10: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı

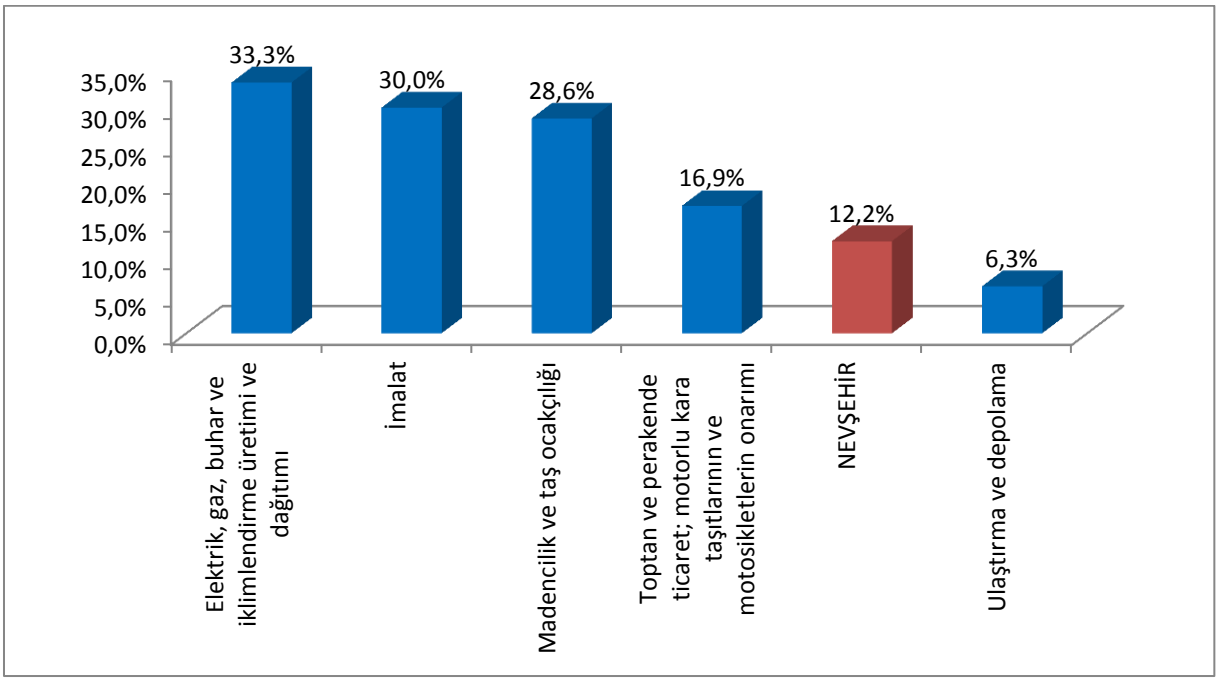

Kaynak: İPA 2016

Nevşehir ilinde 14 sektörden 4 sektörde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. Elektrik, Gaz, Buhar, İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 33,3'ü ihracat yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 30 ile İmalat sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektör ihracat yapma oranı anlamında Nevşehir ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Bu oranlar Türkiye ortalaması ile de benzerlik göstermemektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 24,2'si ihracat yapmakta iken Nevşehir ilinde yüzde 12,2'si ihracat yapmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altındadır. Ayrıca Türkiye genelinde ihracat yapan firmalardan ilk iki sektör olarak yüzde 55 ile İmalat ve yüzde 30,1 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmakta iken Nevşehir ilinde yüzde 33,3'le Elektrik, Gaz, Buhar, İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, 2. sırada ise %30 ile İmalat sektörü öne çıkmaktadır.

İhracat yapan işyerlerinde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenmektedir.

Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

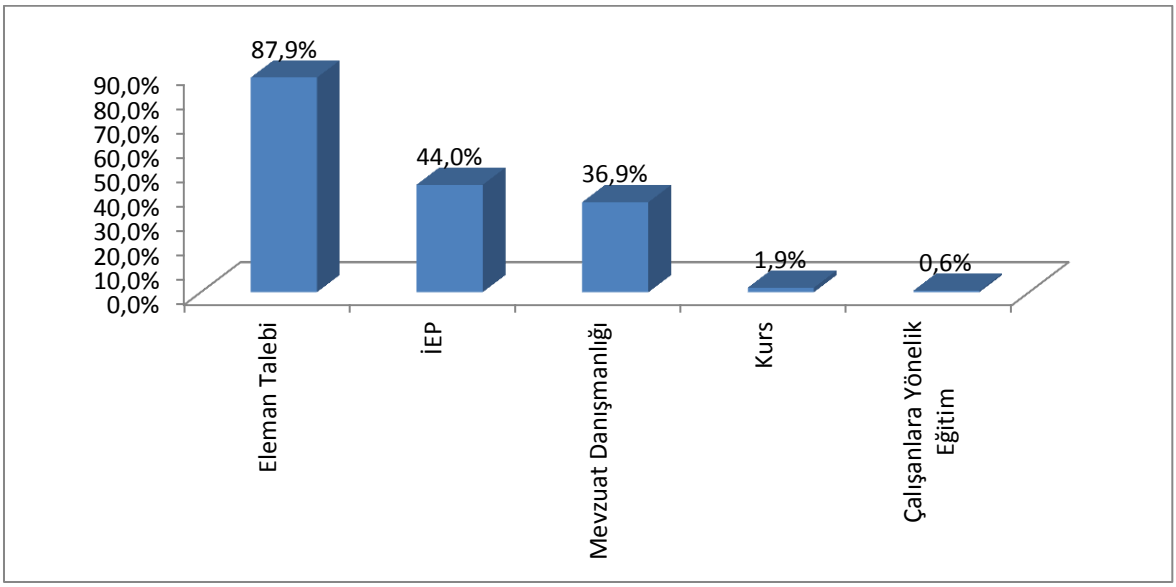

Kaynak: İPA 2016

Nevşehir ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 61,4'ü İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 50,9 olarak gerçekleşerek, bu oran Nevşehir ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan bu işyerleri ise en çok İŞKUR'dan eleman talebi noktasında hizmet almıştır. Bu işyerlerinin yüzde 87,9'u İŞKUR'dan eleman talebinde bulunmuşlarken yüzde 44'ü İEP alanında İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir.

Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

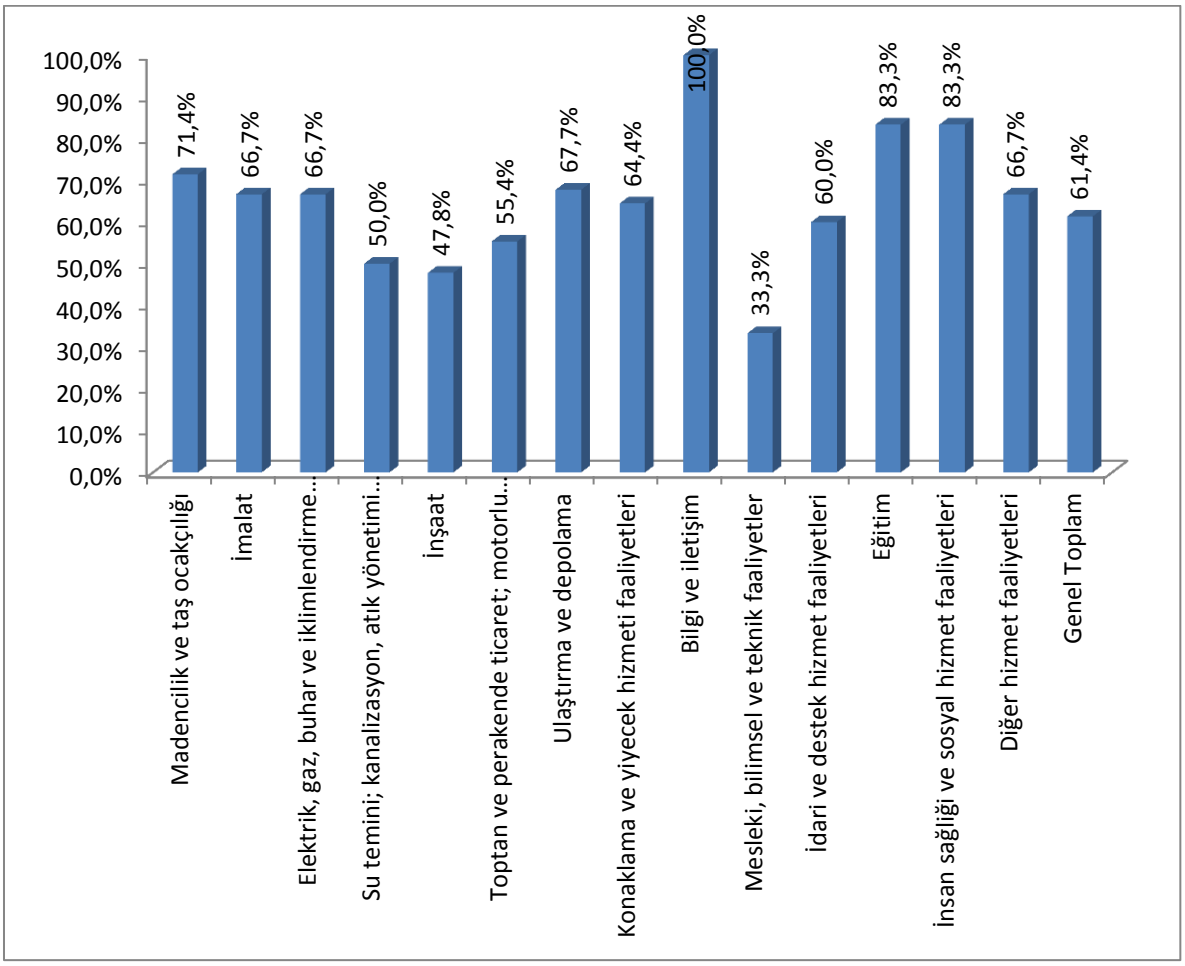

Kaynak: İPA 2016

Şekil 12'de ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Nevşehir ilinde Bilgi ve İletişim sektöründe bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinden tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış ve bu sektörü; Madencilik ve Taş Ocakçılığı, İmalat, Elektrik, Gaz, Buhar ve Su Temini, Kanalizasyon Atık Yönetimi sektörlerinde faaliyet gösteren 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri takip etmiştir. En az oranda faydalanan sektörler ise Mesleki Bilimsel ve Teknik Faaliyetler ile İnşaat sektörlerindeki işyerleri olmuştur.

Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Eleman Talebi	İEP	Kurs	Mevzuat Danışmanlığı
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	0,0%	100,0%	20,0%	0,0%	60,0%
İmalat	0,0%	87,5%	35,0%	5,0%	35,0%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	50,0%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İnşaat	0,0%	90,9%	18,2%	9,1%	27,3%
Toptan ve Perakende Ticaret	0,0%	83,3%	52,8%	0,0%	30,6%
Ulaştırma ve Depolama	0,0%	80,9%	33,3%	0,0%	42,8%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	0,0%	96,6%	51,7%	0,0%	41,4%
Bilgi ve İletişim	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	0,0%	100,0%	66,7%	0,0%	33,3%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	0,0%	50,0%	83,3%	0,0%	33,3%
Eğitim	0,0%	100,0%	40,0%	0,0%	60,0%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0,0%	100,0%	80,0%	0,0%	40,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,0%	100,0%	50,0%	0,0%	50,0%
Genel Toplam	**0,6%**	**87,9%**	**44,0%**	**1,9%**	**36,9%**

Kaynak: İPA 2016

Nevşehir ilinde Bilgi ve İletişim sektöründeki işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olduğu belirtilmiştir. Bu ve diğer sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki tablo 9'da yer almaktadır. Bilgi ve İletişim sektöründeki İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin hepsi hem çalışanlara yönelik eğitim hem de eleman talebi alanındaki hizmetinden faydalanmışlardır. Ancak bu sektörde araştırma kapsamına giren işyeri sayısının düşük olması oranın yüksek çıkmasına sebep olmaktadır.

Eleman talebi hizmeti için mutlaka tüm işyerlerinin İŞKUR'dan faydalandığı görülmekte iken Bilgi ve İletişim ile Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektörlerinin İEP ve mevzuat danışmanlığı hizmetlerinden hiç yararlanmadığı görülmektedir.

Yukarıdaki tablo incelendiğinde göze çarpan diğer bir husus ise İlimizde bulunan hiç bir sektörün İŞKUR hizmetlerinin tamamından bir arada faydalanmadığının görülmesidir.

Şekil 13'te ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapma durumları Nevşehir ili ve Türkiye geneli karşılaştırması yapılarak incelenmiştir.

Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Durumu

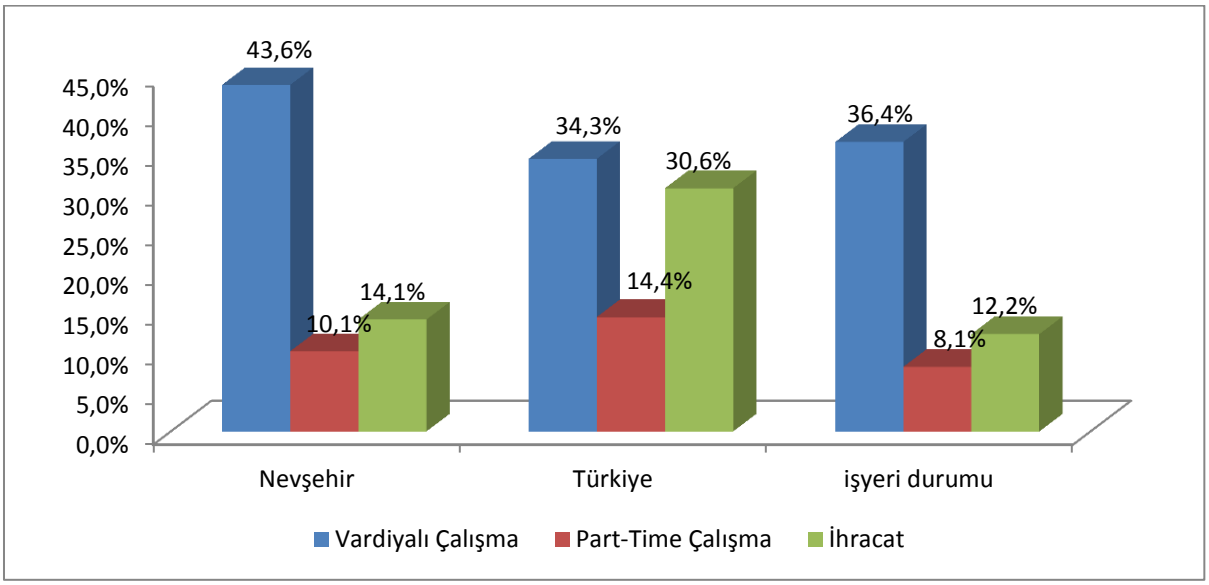

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin yüzde 34,3'ü vardiyalı çalışma yapmaktadır. Nevşehir ilinde ise bu oran yüzde 43,6 olarak gerçekleşmiştir. Ancak Nevşehir ilindeki araştırma kapsamına giren tüm işyerlerinin yüzde 36,4'ü vardiyalı çalışma yapmaktadır.

Bu farklar part-time çalışma yapılan işyerleri için belirgin olmamakla birlikte ihracat yapma durumu için aynı husus söz konusu değildir.

Mevcut İstihdam

Nevşehir ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Nevşehir ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 11 bin 495 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 8 bin 837 çalışan erkeklerden, 2 bin 658 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Erkek	Kadın	Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	188	30	218
İmalat	2.261	550	2.811
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	79	33	112
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	243	8	251
İnşaat	535	16	552
Toptan ve perakende ticaret	1.440	410	1.850
Ulaştırma ve depolama	1.362	251	1.614
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1.435	572	2.007
Bilgi ve iletişim	16	16	32
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	112	25	137
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	534	229	762
Eğitim	345	213	558
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	205	290	495
Diğer hizmet faaliyetleri	81	15	96
Genel Toplam	**8.837**	**2.658**	**11.495**

Kaynak: İPA 2016

Sektörlere göre dağılımda ise; Nevşehir ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. İmalat sektörünün Nevşehir ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerde yüzde 25,5 oranında, kadınlarda ise yüzde 20,6 oranında İmalat sektöründe istihdam edilme durumu söz konusudur. Erkek ve kadınlarda geriye kalan yüzde 74,5'lik ve yüzde 70,4'lük oranlarda diğer sektörlerde çalışma durumu tespit edilmiştir. Toplam çalışan sayıları içinde ise imalat sektöründe çalışma oranı yüzde 24,5 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 10 incelendiğinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe kadın çalışan sayısının erkek çalışan sayısından daha yüksek olduğu görülmektedir.

Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

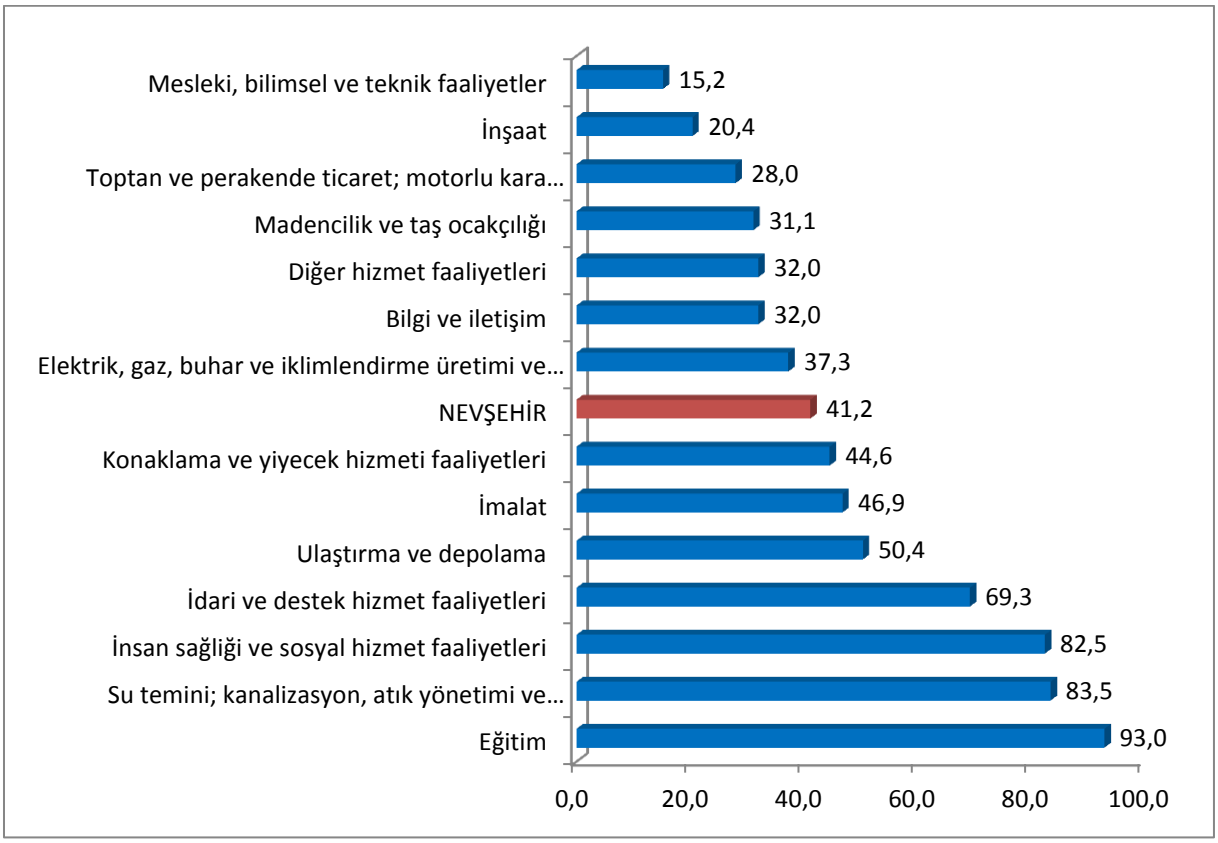

Kaynak: İPA 2016

Yukarıdaki şekil 14'te Nevşehir ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerindeki ortalama çalışan sayıları gösterilmiştir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 41,2 kişi istihdam edilmektedir. Sektörler özelinde incelendiğinde; ortalama çalışan sayısı en fazla Eğitim sektöründe bulunmaktadır. Bu sektördeki işyerlerinde ortalama 93; ikinci sırada bulunan Su Temini, Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründe 83,5 kişi ve üçüncü sırada bulunan İnsan Sağlığı ve sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe 82,5 kişi istihdam edilmektedir. Bu üç sektör il geneli ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

İl genelindeki çalışan sayıları, sektörlerden sonra meslek grubu bazında da tablo 11'deki veriler üzerinden değerlendirilebilir.

Tablo 11: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	542	286	828
Hizmet ve satış elemanları	1.445	539	1.985
Nitelik gerektirmeyen meslekler	2.844	927	3.772
Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	59	33	92
Profesyonel meslek mensupları	616	398	1.014
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	895	53	948
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	381	139	520
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	1.870	252	2.122
Yöneticiler	184	29	213
Genel Toplam	**8.837**	**2.658**	**11.495**

Kaynak: İPA 2016

Toplam çalışanların içerisinde Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubunda çalışanlar önemli bir oranda bulunmaktadır. Toplam çalışanların yüzde 32,8'i, erkek çalışanların yüzde 32,1'i ve kadın çalışanların yüzde 34,8'i bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu yer almakta ve yüzde 18,4 oranında çalışanı barındırmaktadır.

Yöneticiler grubunda çalışanlar incelendiğinde ise; yüzde 86,3 oranında erkeklerin, yüzde 13,7 oranında ise kadınların olduğu görülmektedir. İlimizde erkek yöneticilerin kadın yöneticilerine oranla çok yüksek oranda istihdam edildiği ortaya çıkmaktadır.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grubu ise Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur. Nevşehir ilinin sosyo-ekonomik yapısında ve coğrafi konum itibariyle ormancılık ya da tarımsal faaliyet anlamında önemli bir ağırlıkta istihdam gerçekleşmemiştir.

Tablo 12: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

İşyeri Yaşı	Erkek	Kadın	Toplam
0-4	875	232	1.107
5-9	2.439	870	3.309
10-14	1.879	605	2.484
15-19	703	332	1.035
20-24	1.436	385	1.821
25+	1.505	234	1.739
Genel Toplam	**8.837**	**2.658**	**11.495**

Kaynak: İPA 2016

Tablo 12'de ise çalışanların istihdam edildiği işyerlerinin yaş bilgileri bulunmaktadır. Bu tabloda öne çıkan en önemli husus; 15-19 ve 20-24 yaş arasındaki işyerlerinde toplam çalışanlar içerisinde kadınların oranının yüksek olduğu dikkat çekmektedir. 0-4 yaş arasında olan işyerlerinde çalışanların yüzde 21'i kadınlardan oluşmaktayken, 5-9 yaş arasındaki işyerlerinde çalışanların içindeki kadınların oranı yüzde 26,3; 10-14 yaş için yüzde 24,3; 15-19 yaş için yüzde 32 olarak gerçekleşmiştir. 20-24 yaş arasında olan işyerlerinde kadınların oranı yüzde 30,4 ile biraz daha yüksek olmakla birlikte 25+ yaş için yüzde 13,4 olarak gerçekleşmiştir.

5-9 yıldır faaliyet gösteren işyerlerinin toplam işyerleri içindeki oranı yüzde 27,4 ve ilimizdeki toplam çalışanlara oranı ise yüzde 28,8'dir.

Tablo 13'de ise Nevşehir ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. Özellikle ilk iki mesleğin erkek çalışanlar ve toplam çalışanlar bazında aynı olması toplam çalışanlar içinde erkeklerin ağırlıkta olmasından kaynaklıdır. Beden İşçisi (Genel) ve Temizlik Görevlisi mesleği hem toplam çalışanlar hem de erkek çalışanlar arasında en fazla çalışılan ilk iki mesleği oluşturmaktadır. Kadın çalışanlar arasında ise ilk sırada Kat Görevlisi mesleği yer almaktadır. Yine kadınlarda da ikinci sırada, erkeklerde olduğu gibi Temizlik Görevlisi mesleği bulunmaktadır.

Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Erkek	Kadın	Genel
Beden işçisi (genel)	Kat hizmetleri elemanı/ kat görevlisi	Beden işçisi (genel)
Temizlik görevlisi	Temizlik görevlisi	Temizlik görevlisi
Şoför-yük taşıma	Beden işçisi (genel)	Şoför-yük taşıma
Garson (servis elemanı)	Dikiş makinesi operatörü - kumaş	Garson (servis elemanı)
Beden işçisi (inşaat)	Diğer öğretmenler	Satış danışmanı
Yer operatörü	Satış danışmanı	Kat hizmetleri elemanı/kat görevlisi
Tır-çekici şoförü	Aşçı	Beden işçisi (inşaat)
Satış danışmanı	Muhasebeci	Muhasebeci
Güvenlik görevlisi	Büro memuru (genel)	Aşçı
Muhasebeci	Depo işçisi (elleçleme)	Diğer öğretmenler

Kaynak: İPA 2016

Toplam çalışanlar içinde en fazla istihdamı barındıran üçüncü meslek Şoför-Yük Taşıma ve bu mesleği de takip eden diğer meslekler; Garson (Servis Elemanı), Satış Danışmanı olarak görülmektedir.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve İşyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı

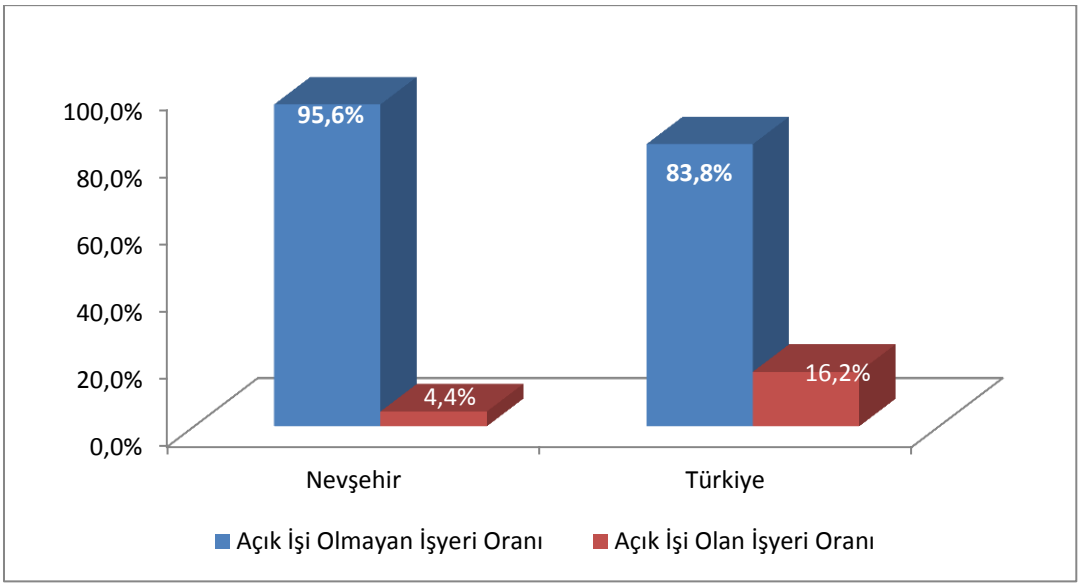

Kaynak: İPA 2016

Nevşehir ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 4,4'ünda açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasına göre düşük olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 16,2 olarak gerçekleşmiştir.

Nevşehir ilinde 279 işyerinde 84 kişilik açık iş tespit edilmiş olup, sektörlere göre açık iş sayıları tablo 14'te gösterilmiştir.

Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı

Sektörler	Toplam Açık İş Sayısı
İmalat	54
İnşaat	5
Toptan ve perakende ticaret	16
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	7
Diğer hizmet faaliyetleri	2
Genel Toplam	**84**

Kaynak: İPA 2016

Nevşehir ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda da Kurum verilerinde olduğu gibi İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 84 kişilik açık işin yüzde 64'üne tekabül eden 54 kişilik kısmı İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise Toptan ve Perakende Ticaret ile Konaklama ve yiyecek Hizmeti Faaliyetleridir.

Tablo 15'te ise sektörler özelinde açık iş oranları ile ilgili sektördeki işyerlerinin açık iş verme oranları gösterilmiştir.

Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşyeri Oranı
İnşaat	0,8%	4,3%
Toptan ve perakende ticaret	0,9%	7,7%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,3%	6,7%
Diğer hizmet faaliyetleri	2,0%	33,3%
Genel Toplam	**0,7%**	**4,4%**

Kaynak: İPA 2016

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 15'ten de görüleceği üzere Nevşehir ilinde açık iş oranı yüzde 0,7 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Nevşehir ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 100 kişilik kadronun yüzde 99,3'ünün dolu olduğu yüzde 0,7'nin ise doldurulmayı bekleyen kadronun olduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 0,9 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü olarak tespit edilmiştir.

Açık iş verme oranında ise Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörü ön plana çıkmıştır. Bu sektördeki her 3 işyerinden 1'inde açık iş bulunmaktadır. Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörünü yüzde 7,7 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü ve yüzde 6,7 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü takip etmektedir.

Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları

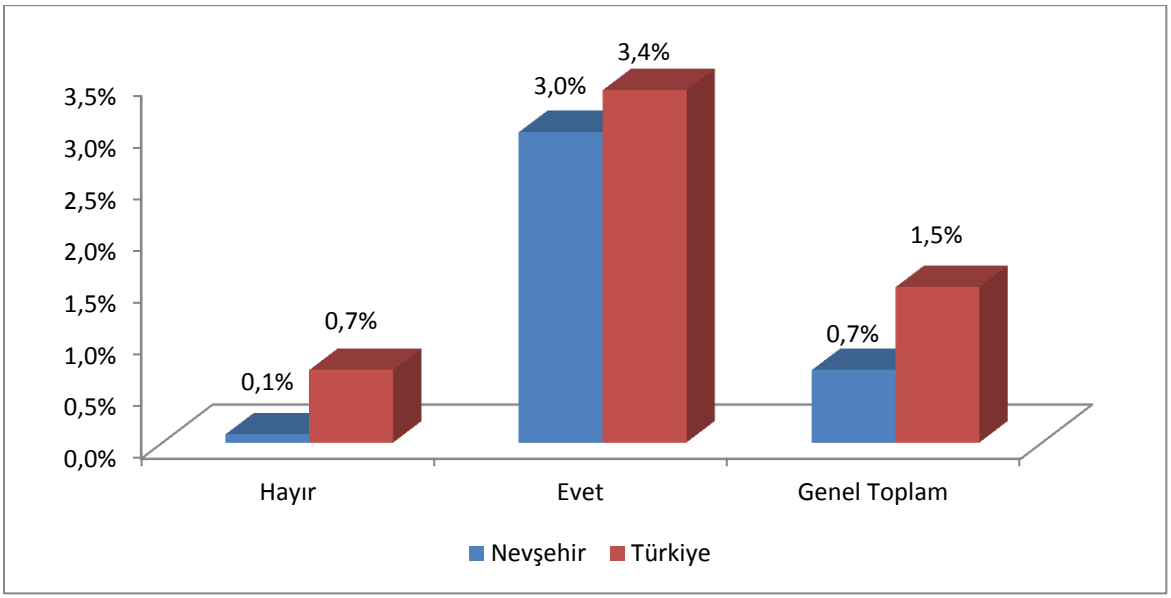

Kaynak: İPA 2016

Nevşehir ilinde ihtiyaç duydukları mesleklerin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin açık iş oranı yüzde 3; teminde güçlük çekmeyen işyerlerinin açık iş oranı ise yüzde 0,1 olarak gerçekleşmiştir. Nevşehir ilinin bu oranları Türkiye ortalamasının altında kalmıştır. Teminde güçlük çeken işyerlerinde doldurulmayı bekleyen boş pozisyonların daha çok olması doğaldır. İşverenlerin ihtiyaç duydukları alanlarda talep ettiği personeli muhtelif nedenlerle istihdam edememesi bir anlamda söz konusu kadronun boş kalması anlamına gelecektir.

Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları

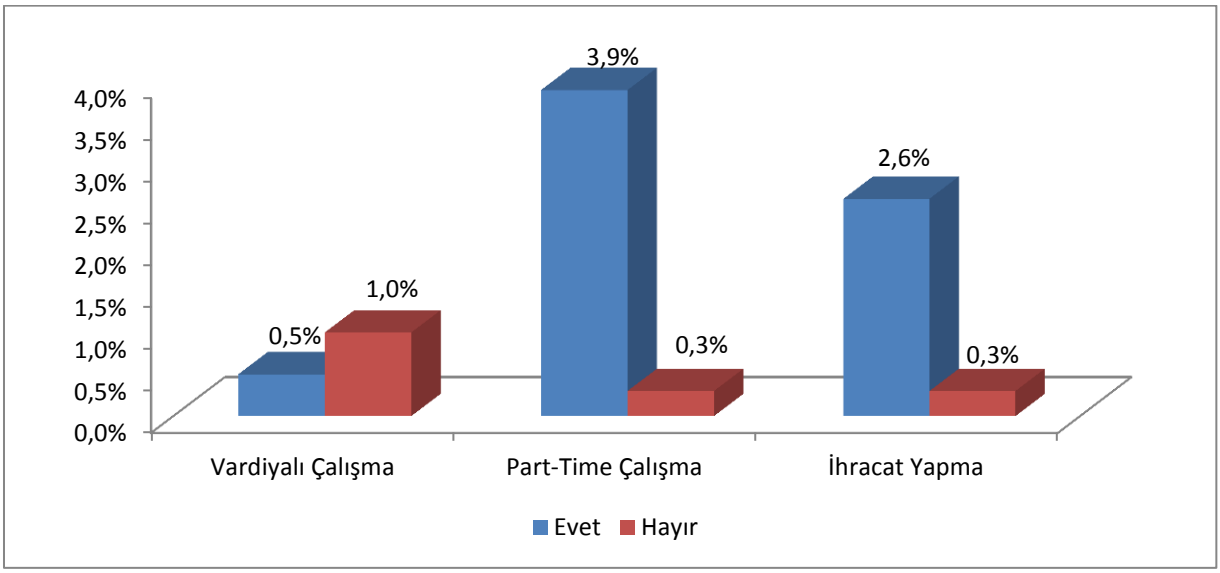

Kaynak: İPA 2016

Nevşehir ilinde vardiyalı çalışma yapan 20+ istihdamlı işyerlerinin açık iş oranı yüzde 0,5 , vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1 olarak tespit edilmiştir. Part-time çalışma yapılan işyerlerinde ise açık iş oranı yüzde 3,9, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 0,3'tür. İhracat yapılan işyerlerinde de açık iş oranı yüzde 2,6, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 0,3 olarak tespit edilmiştir.

Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

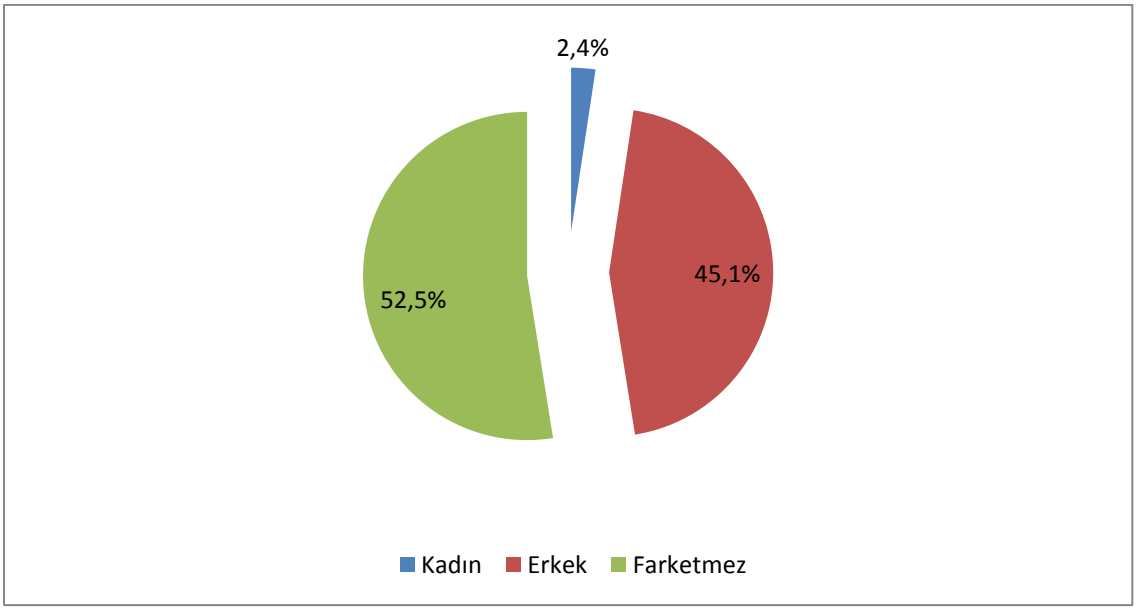

Kaynak: İPA 2016

Yukarıdaki şekil 18'de ise Nevşehir ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Açık işlerin yüzde 45,1'inde işverenlerin erkek işgücü talebi ortaya çıkmaktadır. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise oldukça düşük düzeyde kalmış ve bu oran yüzde 2,4 olarak tespit edilmiştir. İşverenler açık işlerinde yüzde 52,5 oranında belli bir cinsiyet tercihinde bulunmamışlardır. Bu oranlar işverenlerin tercihini analiz etmek anlamında tek başına yeterli olmamaktadır. Zira açık işlerde daha çok hangi meslekte ve hangi beceri düzeyinde talebin olduğu cinsiyet analizinde özellikle gerekli görülmektedir.

Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

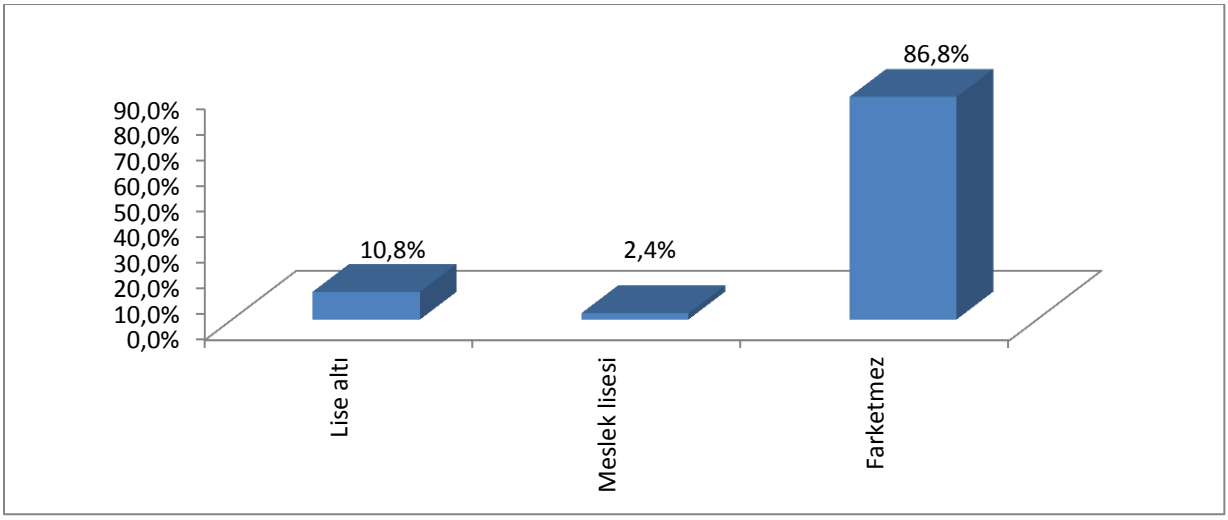

Kaynak: İPA 2016

İşverenlerin ihtiyaç duyduğu ve muhtelif açık iş arama kanallarını kullanarak işgücü talebini ilettikleri açık işlerinde asgari eğitim düzeyi de önemli bir tarafı oluşturmaktadır.

Nevşehir ilindeki açık işlerin yüzde 86,8'inde işverenler eğitim durumu farketmez işgücü talep etmiştir. En fazla oranda ikinci sırada bulunan eğitim düzeyi ise lise altı seviyesi olarak görülmektedir. Kısaca açık işlerin yaklaşık yüzde 97,4'ünde farketmez ve lise altı seviyesi ön plana çıkmıştır. Bunun nedeni olarak ilimizde sanayici işveren kesiminin az olmasıdır.

Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

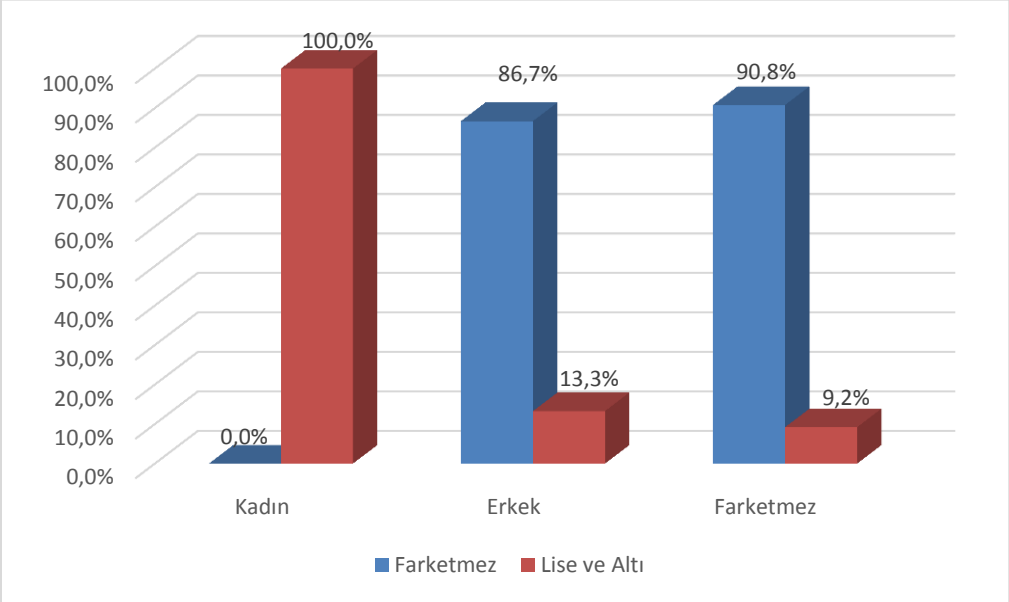

Kaynak: İPA 2016

Şekil 20'de görüleceği üzere farketmez seçeneği genel olarak ağırlıkta talep edilmiştir. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; kadınlarda erkeklere nazaran daha fazla oranda lise ve altı seviyesinde işgücü talep edilmiş, ancak farketmez seçeneğinde kadın işgücü için bir talepte bulunulmamıştır.

Açık işlerdeki eğitim talepleri cinsiyete göre farklılaşabildiği gibi sektörel düzeyde de birtakım hususları öne çıkarmaktadır. Bazı sektörlerde yüksek düzeyde bir eğitim talebinde bulunulmaktayken bazılarında da işverenler nezdinde herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bile bulunulması önem ifade etmemektedir. Tablo 16'da Nevşehir ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerde sektörlere göre talep edilmiş olan eğitim düzeylerine ait veriler bulunmaktadır.

Tablo 16: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Sektörler	Lise ve Altı	Farketmez
İmalat	0,0%	100,0%
İnşaat	0,0%	100,0%
Toptan ve perakende ticaret	37,5%	62,5%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	42,9%	57,1%
Diğer hizmet faaliyetleri	100,0%	0,0%
Genel Toplam	**13,2%**	**86,8%**

Kaynak: İPA 2016

İşyerlerinden alınan açık işlerin tamamı için farketmez seviyesinde talep verilen sadece iki sektör bulunmaktadır. Bu sektörler, İnşaat sektörü ile İmalat sektörleridir. Eğitim durumu lise ve altı seçeneğinde ise diğer hizmet faaliyetleri sektöründen alınan açık işlerin tamamı bu seçenektedir.

Toptan ve Perakende Ticaret sektöründeki açık işlerin yüzde 62,5 farketmez mezunu eleman talebinde bulunurken %37,5 seviyesinde de lise ve altı seçeneği tercih edilmiştir.

Açık işlerinde işverenlerin tamamı yükseköğrenim eğitim seviyesinde talepte bulunmamasına karşın farketmez seviyesinde İnşaat ve İmalat sektörü yüzde 100 oranında ve Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörü ise eğitim durumu lise ve altı seçeneğinde yüzde 100 oranında talep alınmıştır.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Süresine Göre Dağılımı

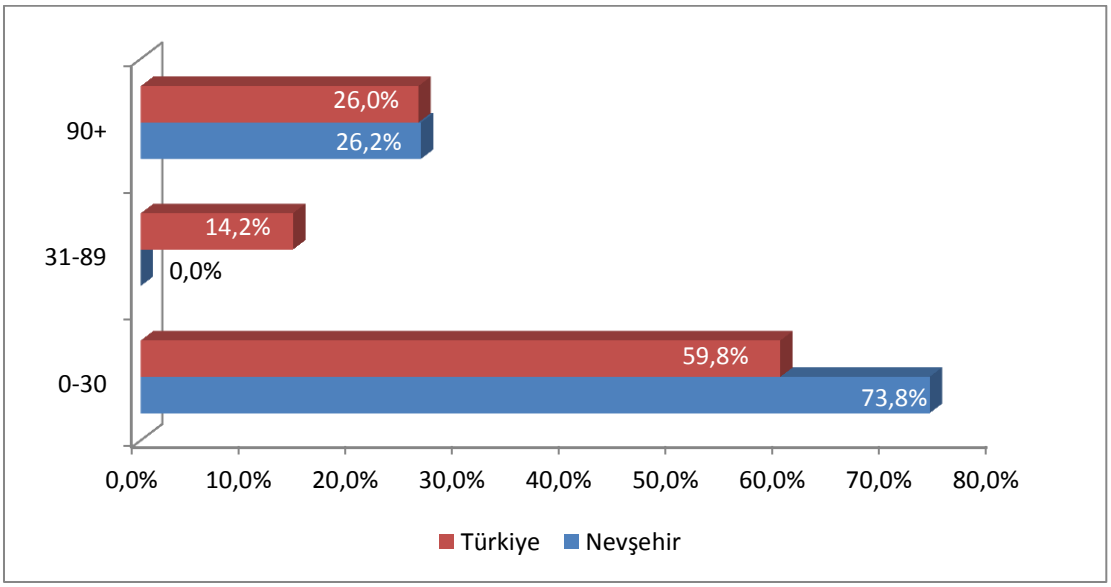

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin arama sürelerine göre dağılımı incelendiğinde; Nevşehir ilinde açık işlerin yüzde 73,8'i 0-30 gün arasında aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneline göre daha düşük tespit edilmiştir. 31-89 gün arasında aranan açık işlerin olmadığı görülmüştür. 90 ve daha fazla günde aranan açık işlerin oranına bakıldığında bu sefer Nevşehir'de gerçekleşen oran ile Türkiye genelinde gerçekleşen oran benzerlik göstermektedir. Yani Nevşehir ilinde açık işlerin Türkiye geneline göre daha kısa sürede karşılandığı söylenebilir.

Tablo 17: Açık İş Arama Süresinin Cinsiyete Göre Dağılımı

Açık işlerin arama süresi cinsiyet bazında değerlendirilebilir. Kadın işgücü tercihinde bulunulmuş olan açık işlerde arama süresinde 0-30 gün yüzde 100 oranında gerçekleşmiştir. Erkek işgücü taleplerinde ise bu oran yüzde 47,2 olarak tespit edilmiştir. Kadınlarda ve erkeklerde 31-89 gün arasında açık iş arama süresi bulunmamaktadır. 90 gün ve daha fazla süredir aranan açık işlerde kadınların oranı sıfır iken erkeklerin oranı yüzde 52,8, farketmez seçeneği ise yüzde 4,5'te kalmıştır.

Şekil 22: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

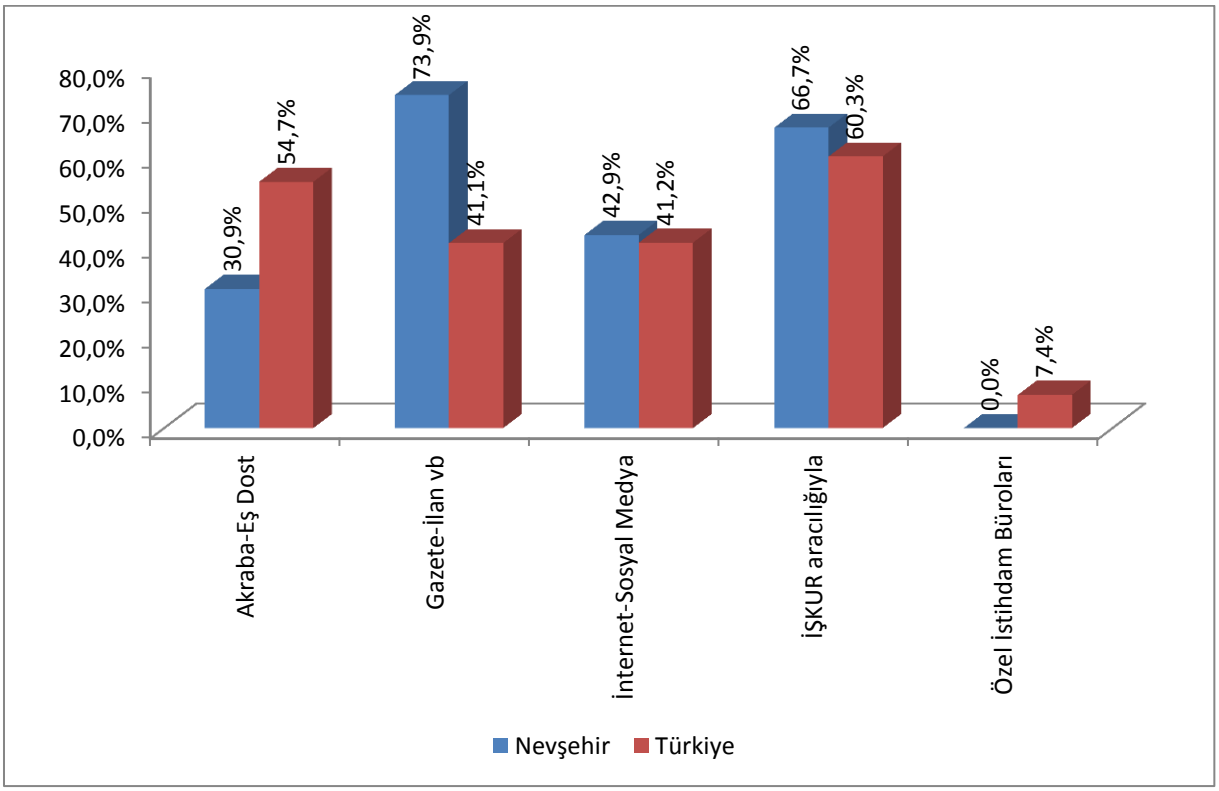

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu da özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 22'de Nevşehir ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Nevşehir ilinde 20+ istihdamlı işverenler ağırlıklı olarak gazete-ilan vb. arama kanalını kullanmalarına rağmen yüzde 66,7 gibi büyük bir oranı İŞKUR'a verilmiştir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 60,3 olarak gerçekleşmiştir. Akraba-eş dost arama kanalı için yüzde 30,9 tercih oranı varken İnternet-sosyal medya arama kanalı da Türkiye gerçekleşmelerine eşdeğer olduğu görülmektedir. İlimizde özel istihdam bürolarının bulunmaması sebebiyle bu hesaplamanın oranını yüzde 0 çıkmaktadır.

Tablo 18: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi

Eğitim Düzeyi/Arama Kanalları	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla
Lise Altı	100,0%	44,7%	0,0%	0,0%
Meslek Lisesi	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Fark Etmez	23,1%	79,6%	49,4%	74,1%
Genel Toplam	**30,9%**	**73,9%**	**42,9%**	**66,7%**

Kaynak: İPA 2016

Lise altı talep edilen açık işlerde akraba eş-dost kanalı yüzde 100 seviyesinde kullanılırken meslek lisesi seviyesinde İŞKUR aracılığıyla yüzde 100 seviyesinde başvurulmuştur. Lise altı ve meslek lisesi eğitim seviyesinde internet ve sosyal medya arama kanalı hiç kullanılmamıştır. Bu tablodan da görüleceği üzere meslek lisesi ve farketmez seçeneğinde İŞKUR ağırlığı hissedilirken öte tarafta lise altı seviyesinde İŞKUR'a başvuru yapılmaması dikkat çekici bir noktadır.

Şekil 23'te ise İŞKUR hizmetlerinden yararlanan ve yararlanmayan işverenlerin açık işlerindeki arama kanallarının dağılımı incelenecektir.

Şekil 23: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

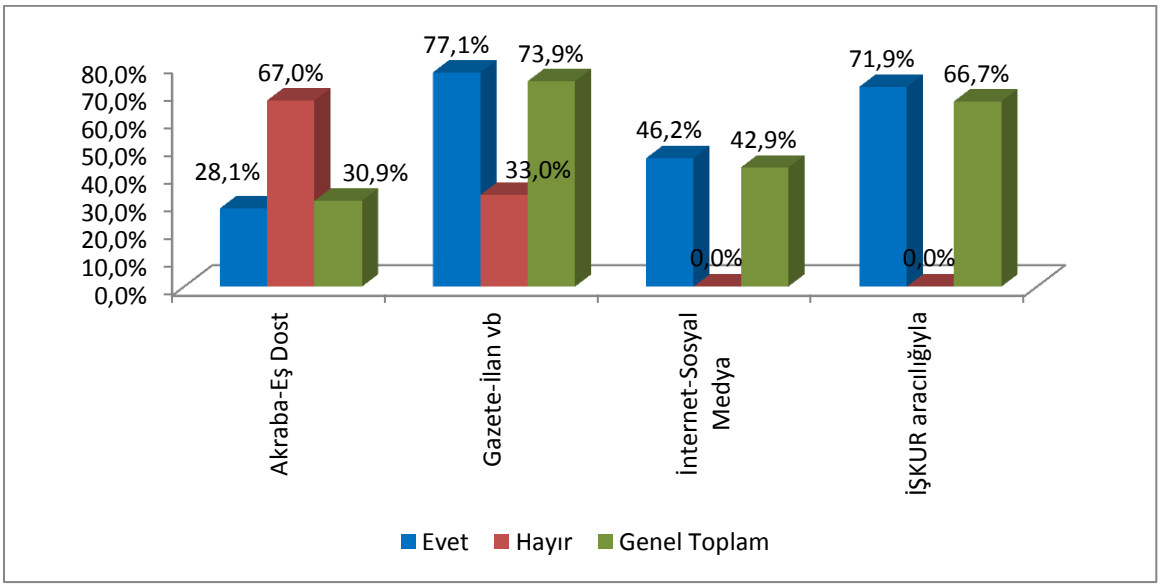

Kaynak: İPA 2016

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde yüzde 77,1 oranında gazete ilan vb. arama kanalları kullanılmaktadır. İŞKUR'un ise yüzde 71,9 arama kanalı olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmış olan işverenler açık işlerini de Kuruma bildirme yönünde eğilim sergilemişlerdir.

Tablo 19: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Sıralaması

Beceriler	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	1	1	1	1
Takım Çalışması	3	2	2	2	2
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	2	3	3	3	3
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	4	4	*	4	4
Yabancı Dil	5	5	4	*	5
Satış ve Pazarlama Becerisi	6	*	*	*	6

Kaynak: İPA 2016

* Bulunan alanlarda beceri tespit edilmemiştir.

Açık işlerde talep edilen asgari eğitim seviyesinden sonra işverenlerin istihdam etmeyi düşündüğü işgücünde aranılan beceriler de planlanacak politikalar için stratejik alanı oluşturmaktadır.

Nevşehir ilinde tüm açık işlerde istenen becerilerde ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi gelmektedir. İkinci sırada ise ağırlıklı olarak Takım Çalışması gelmektedir. Bunları Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Yabancı Dil becerisi gelmektedir.

İŞKUR üzerinden piyasaya sunulan açık işlerde ise yabancı dil becerisi dışında bütün beceriler talep edilmekte olup sadece bu becerinin istenmemesi dikkat çeken bir husustur. Ayrıca diğer dikkat çeken bir ayrıntıda satış ve pazarlama becerisini sadece akraba eş dost arama kanalı son sırada yer alırken diğer arama kanalları hiç kullanılmamasıdır.

Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı

Meslek Grubu	Açık İş Sayısı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	5
Hizmet ve Satış Elemanları	12
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	32
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	20
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	6
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	8
Genel Toplam	**84**

Kaynak: İPA 2016

Nevşehir ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 38'dir. İkinci sırada ise yüzde 24 oranında Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu bulunmaktadır.

Açık sayısının yanında daha çok açık iş oranları önemlidir. Tablo 21'de meslek gruplarına göre açık iş oranları bulunmaktadır.

Nevşehir ili için tespit edilen yüzde 0,7 açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde açık iş oranının en yüksek oranda yüzde 2,1 ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra ise sırayla Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ve Nitelik Gerektirmeyen Meslekler Çalışanlar gelmektedir.

Tablo 21: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları

Meslek Grupları	Açık İş Oranı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	0,6%
Hizmet ve Satış Elemanları	0,6%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	0,8%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	2,1%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	1,1%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	0,4%
Genel Toplam	**0,7%**

Kaynak: İPA 2016

Özellikle yönetici meslek grubunda açık iş olmadığından açık iş oranı da sıfır görünmektedir.

İl geneli açık iş oranının altında bulunan meslek grupları ise Hizmet ve Satış Elemanları, Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar, Hizmet ve Satış Elemanlarıdır.

Tablo 22: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı

Meslek Grubu	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	100,0%	8,0%	0,0%	6,0%
Hizmet ve Satış Elemanları	0,0%	13,3%	16,0%	14,4%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	0,0%	58,2%	22,7%	38,2%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	0,0%	14,3%	34,0%	24,3%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	0,0%	13,6%	7,1%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	0,0%	6,2%	13,6%	9,9%

Kaynak: İPA 2016

İşverenlerin sadece kadın işgücü tercihinde bulundukları açık işlerin tamamında büro hizmetlerinde çalışan elemanlar meslek grubunda istihdam etmek istediğini bildirmişlerdir. Bu sektörün haricindeki tüm sektörlerde sadece erkek ve farketmez işgücü talepleri bulunmaktadır.

Ayrıca yukarıdaki tabloda görülen oranlardan farketmez seçeneğinde Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu, herhangi bir cinsiyet tercihinde en fazla oranda bulunmayan bir alan olmuştur. Bu meslek grubundaki açık işlerin yüzde 34'ünde işverenler "fark etmez" seçeneğini tercih etmişlerdir.

En fazla oranda erkek işgücü tercihinde bulunulmuş olan meslek grupları ise Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu olmuştur.

Tablo 23'te ise meslek gruplarında talep edilen beceriler öncelik sıralamasına göre sıralanmıştır. Bütün meslek grupları için ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik daha sonrada ise Takım Çalışması becerisi gelmiştir.

Yabancı Dil ile Satış ve Pazarlama becerisi bilgisi tercihi ise sadece Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda bulunmaktadır.

Hesap Yapabilme (Analitik Beceri) becerisi ise sadece; Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda tercih sebebi olarak belirtilmiştir.

Tablo 23: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi

Beceriler	Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	Hizmet ve Satış Elemanları	Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	1	1	1	1	1
Takım Çalışması	*	*	2	2	2	2
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	2	5	3	3	3	3
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	3	2	*	*	*	*
Yabancı Dil	*	3	*	*	*	*
Satış ve Pazarlama Becerisi	*	4	*	*	*	*

Kaynak: İPA 2016

* Bulunan alanlarda beceri tespit edilmemiştir.

Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grupları	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	60,4%	0,0%	0,0%	39,6%	0,0%
Hizmet ve Satış Elemanları	91,7%	58,4%	16,5%	0,0%	0,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	12,7%	87,3%	25,0%	87,3%	0,0%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	26,5%	73,5%	68,6%	68,6%	0,0%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	26,5%	73,5%	68,6%	68,6%	0,0%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	28,1%	71,9%	71,9%	71,9%	0,0%

Kaynak: İPA 2016

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grubu Nitelik Gerektirmeyen Meslekler olmuştur. Bu meslek grubundaki açık işlerin yüzde 87,3'ü İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur.

Bu tabloda öne çıkan bir diğer husus arama kanalları içinde meslek grupları bazında en yüksek oranda kullanılan üç arama kanalı mevcuttur. Bunlar İŞKUR, Akraba-Eş Dost ve Gazete-İlan vb. arama kanalıdır.

İlimizde özel istihdam bürosu bulunmaması sebebiyle tüm arama kanallarında açık iş verme oranı yüzde 0 çıkmaktadır.

Tablo 25: En Fazla Açık İş Olan Meslekler ve Bu Mesleklerden İstenen Beceri Sıralaması

Meslekler	Takım Çalışması	Proje Tabanlı Çalışma	Bilgisayar kullanımı	Satış ve Pazarlama Becerisi
Beden İşçisi (Genel)	1	*	*	*
Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	1	2	*	3
Kalite Kontrolcü	1	2	*	3
Kumaş Kesme Makinesi İşçisi	1	2	*	3
Tekstil Baskı Teknikeri	1	2	*	3
Makine Nakışçısı	1	2	*	3
Sevkiyat Görevlisi	1	*	*	2
Garson (Servis Elemanı)	1	*	1	2
Makine Bakımcı	1	2	*	3
Şoför-Yük Taşıma	1	2	*	3

Kaynak: İPA 2016

Tablo 25'te Nevşehir ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Tüm mesleklerde aranan becerilerde ilk önceliğin takım çalışması olduğu görülmüştür. Bunu proje tabanlı çalışma becerisi izlemiştir. Genel olarak açık işleri değerlendirdiğimizde istenilen becerilerden sadece bir grupta bilgisayar kullanımı becerisi 1. sırada yer almaktadır.

Tablo 26: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Genel Toplam
Müşteri Temsilcisi	Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
*	Sevkiyat Görevlisi	Kalite Kontrolcü
*	Şoför-Yük Taşıma	Ortacı/Ayakçı (Tekstil)
*	Makine Bakımcı	Tekstil Baskı Teknikeri
*	Cnc Torna Tezgahı Operatörü	Kumaş Kesme Makinesi İşçisi
*	Şarküteri Ürünleri Satış Elemanı	Makine Nakışçısı
*	Garson (Servis Elemanı)	Garson (Servis Elemanı)
*	Mobilya Montaj Ustası	Sevkiyat Görevlisi
*	Kebap Ustası	Makine Bakımcı
*	*	Şoför-Yük Taşıma

Kaynak: İPA 2016

Nevşehir ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Beden İşçisi (Genel), Kalite Kontrolcü, Ortacı/Ayakçı (Tekstil), Tekstil Baskı Teknikeri, Kumaş Kesme Makinesi İşçisi, Makine Nakışçısı gibi tekstil sektörüne yönelik meslekler olmuştur.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları açık iş olan tek meslek ise Müşteri Temsilcisidir.

Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan meslekler de ilk 3 sırada; Beden İşçisi (Genel), Sevkiyat Görevlisi, Şoför-Yük Taşıma meslekleri yer almaktadır.

Tablo 27: Açık İşlerde Cinsiyete Göre İstenen Beceriler

Beceriler	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	*	1	1	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	*	2	2	2
Takım Çalışması	*	3	3	3
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	1	*	4	4
Satış ve Pazarlama Becerisi	*	*	5	5
Yabancı Dil	*	*	6	6

Kaynak: İPA 2016

Kadın ve erkekler için genel toplama göre becerilerde öncelik sıralaması erkek ve farketmez tercihinde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik birinci sırada yer almakta iken, kadınlarda ilk öncelik Hesap Yapabilme (Analitik Beceri) becerisi olarak tespit edilmiştir. Bunları sırasıyla Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Takım Çalışması becerileri takip etmektedir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Nevşehir ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Şekil 24: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

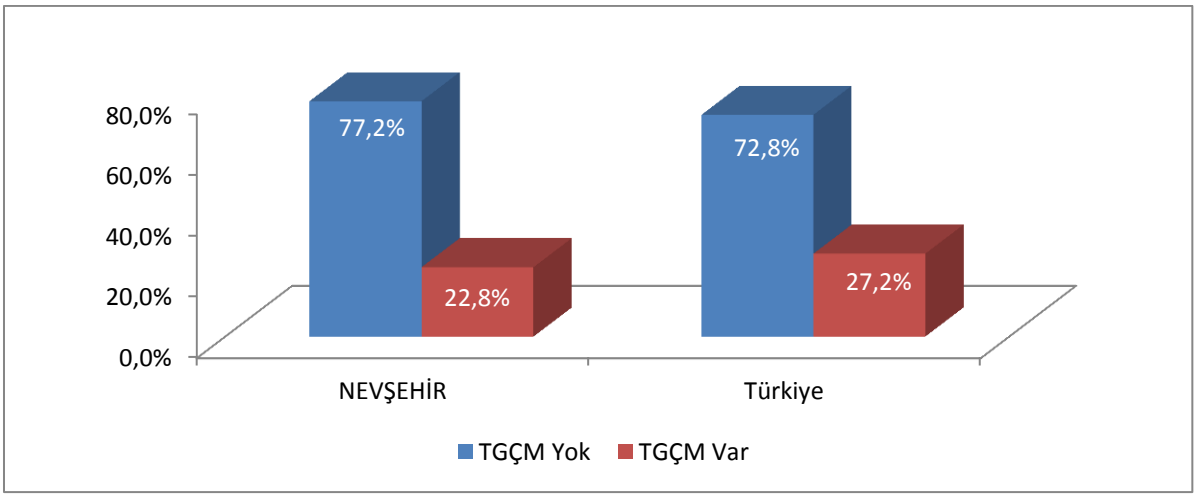

Kaynak: İPA 2016

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye geneli 20 + istihdamlı 95 bin 620 işyerine ulaşılmıştır. Bu işyerlerinden 25 bin 970 tanesinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Nevşehir ilinde ise 20+ istihdamlı 279 işyeri çalışmaya cevap vermiş, bunlardan 64 tanesi temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 22,8 ile Nevşehir ilinin temininde güçlük çekilen meslekler konusunda Türkiye ortalamasının altında kaldığı görülmektedir.

Şekil 25: Sektörlere Göre Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

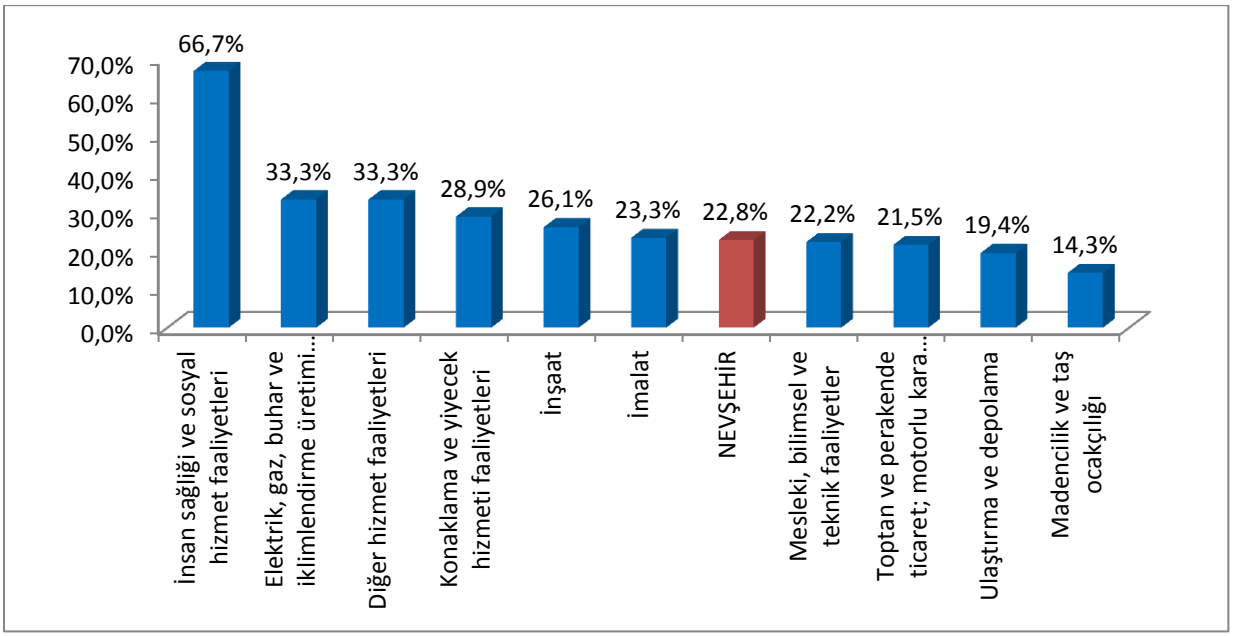

Kaynak: İPA 2016

Nevşehir ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, Bilgi ve İletişim, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ve Eğitim sektörlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde en fazla oranda güçlük çeken işyerlerinin İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe olduğu görülmektedir. Söz konusu sektördeki mevcut işyerlerinin az olması ile birlikte bu alanda çalışabilecek yeterli beceriye sahip elemanın bulunamaması faktörleri, sektörün temininde güçlük çekme oranının yükselmesine neden olmuştur.

Ulaştırma ve Depolama sektörü gibi Nevşehir ilinde işyeri sayısının yoğun olduğu bir sektörün eleman temininde güçlük çekilen işyeri oranının son sırada yer alması dikkat çekmektedir. Bu sonuç, bu sektörün ilde eleman temininde diğer sektörlere nazaran daha az zorluk çektiğini göstermektedir.

Tablo 28: Sektörlere Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	4
İmalat	122
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	3
İnşaat	19
Toptan ve Perakende Ticaret	75
Ulaştırma ve Depolama	24
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	58
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	4
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	16
Diğer Hizmet Faaliyetleri	1
Genel Toplam	**326**

Kaynak: İPA 2016

Nevşehir ilinde 326 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları, sektör bazında incelendiğinde İmalat sektörü ve Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde yoğunlaşıldığı görülmektedir. Bu iki sektörün temininde güçlük çektiği eleman sayısı, Nevşehir ilinde toplam temininde güçlük çekilen sayının yüzde 60,5 'ini oluşturmaktadır. Söz konusu sektörlerde çalışan sayısının fazla olması sebebi ile temininde güçlük çekilen kişi sayısı da fazladır. Öyle ki Nevşehir ilinde toplam çalışanların yüzde 40,5'i bu sektörlerde çalışmaktadırlar. Araştırma sonuçlarına göre özellikle İmalat sektörü, Türkiye geneli verilerde de sayısal olarak mevcut istihdamı en fazla olan ve eleman temininde de en çok güçlük çekilen sektör olarak karşımıza çıkmaktadır.

Şekil 26: Meslek Gruplarına Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Dağılımı

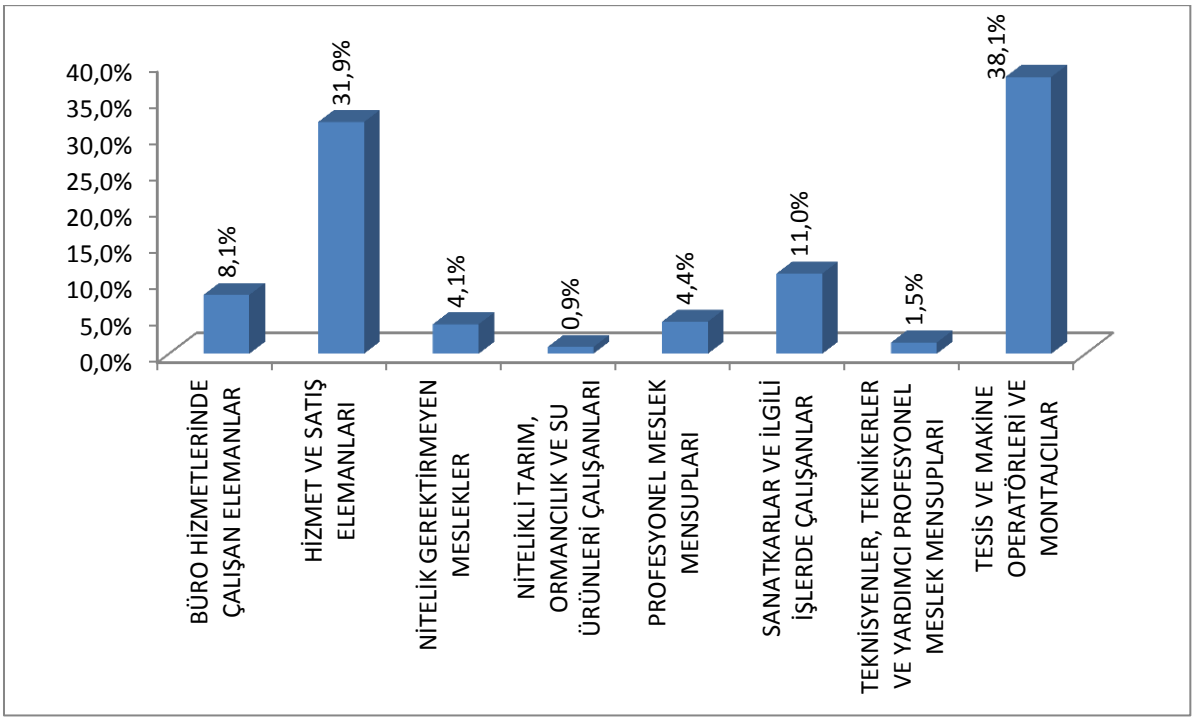

Kaynak: İPA 2016

Nevşehir ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 124 kişi ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 38,1'i bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde de 20 + istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı en yüksek sırada Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunun olması, bu meslek grubunun ihtiyaçlarının sadece Nevşehir ili ile sınırlı olmadığını göstermektedir. Benzer şekilde araştırma sonuçları göstermektedir ki Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubu hem ülke geneli hem de Nevşehir ilinde eleman temininde en az güçlük çeken meslek grubudur.

Tablo 29: En Fazla Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

Meslekler	TGÇM Dağılımı
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	21,5%
Satış Danışmanı	9,4%
Garson (Servis Elemanı)	7,7%
Ütücü	4,6%
Servis Komisi	3,4%
Tır-Çekici Şoförü	3,2%
Reyon Görevlisi	3,1%
Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	3,1%
Hasta ve Yaşlı Bakım Elemanı	3,1%
Operasyon Elemanı (Turizm)	2,9%

Kaynak: İPA 2016

Nevşehir ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 70 kişi ile Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş mesleği yer almaktadır. Bu mesleği sırasıyla 30 kişi ile Satış Danışmanı, 25 kişi ile Garson (Servis Elemanı) meslekleri takip etmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Garson, Satış Danışmanı, Resepsiyon Görevlisi olmak üzere toplam üç mesleğin yine değişmeyerek ilk onda yer aldıkları görülmektedir. Nevşehir ilinde söz konusu meslekler, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Şekil 27: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

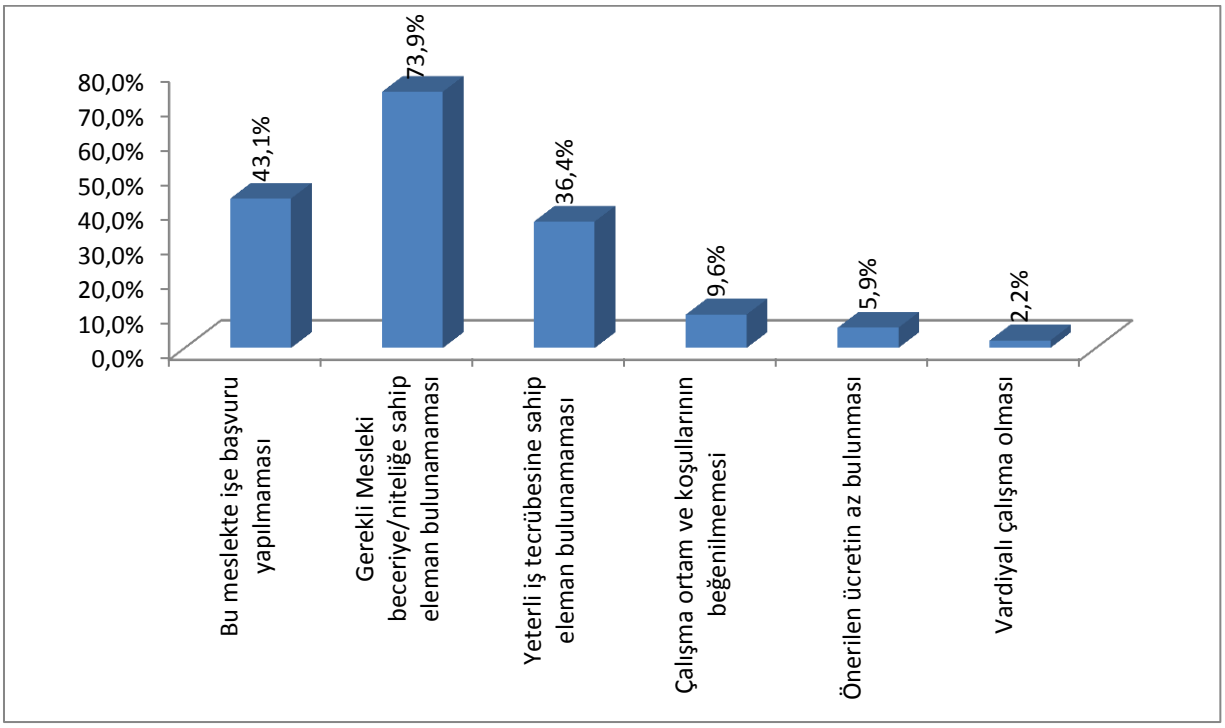

Kaynak: İPA 2016

Nevşehir ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. Bu neden Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedenleri Dağılımı ile de benzerlik göstermektedir.

TGÇM Nedenlerinin Dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması gelmektedir.

Şekil 28: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri

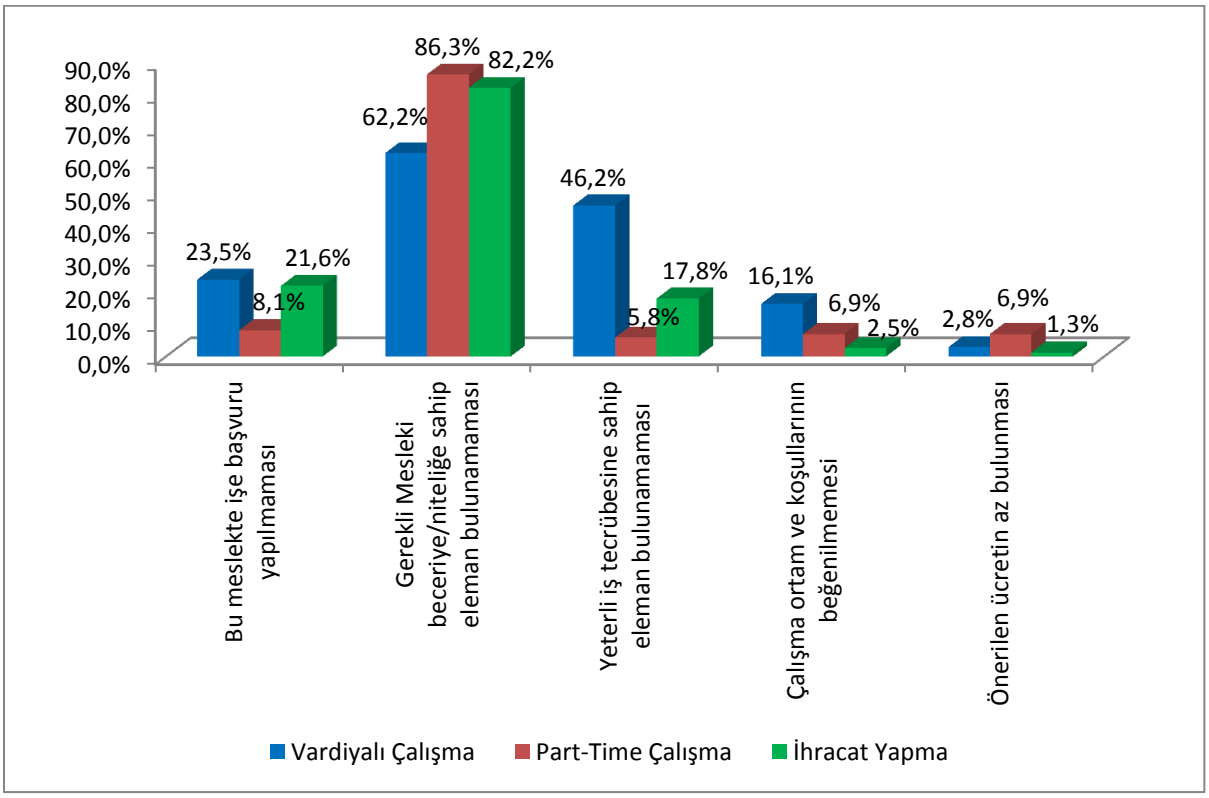

Kaynak: İPA 2016

Nevşehir ilinde işyerlerinin part-time veya vardiyalı çalışanı olması, işyerinin ihracat yapıp yapmaması gibi işyeri durumuna göre eleman temininde güçlük çekme nedenlerine bakılacak olursa; her üç duruma sahip işyerlerinde de oranları değişmekle beraber TGÇM nedenlerinden ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. Part-time çalışma yapan işyerlerinde bu nedene ilişkin oranının yüzde 86,3 olarak hesaplanması ile biraz daha belirgindir. Ayrıca Nevşehir ili hatta ülke geneli işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmelerinin de aynı nedene dayanması sebebiyle, bu husus genel bir problem halini almaktadır.

Tablo 30: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

Meslek Grupları	Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması	Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması	Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması	Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi	Önerilen Ücretin Az Bulunması	Vardiyalı Çalışma Olması
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	19,3%	88,4%	34,4%	0,0%	0,0%	0,0%
Hizmet ve Satış Elemanları	47,7%	63,2%	31,9%	13,6%	4,8%	0,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	84,9%	45,4%	52,9%	0,0%	7,6%	0,0%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	55,8%	70,9%	7,1%	15,2%	0,0%	0,0%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	33,5%	83,2%	55,9%	25,1%	19,6%	19,6%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	40,2%	39,9%	39,9%	19,9%	19,9%	0,0%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	39,8%	83,6%	37,4%	4,0%	4,0%	0,0%
Genel Toplam	**43,1%**	**73,9%**	**36,4%**	**9,6%**	**5,9%**	**2,2%**

Kaynak: İPA 2016

Nevşehir ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekme nedenlerine bakılacak olursa Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması nedeni en çok tercih edilen nedenlerdendir. Öyle ki, sekiz meslek grubundan 5 tanesi için en yüksek oranda söz konusu neden işaretlenmiştir. Bunun yanı sıra Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubu için eleman temininde güçlük çekme nedeninin tek bir tane olduğu dikkat çeken diğer bir husustur. Bunun sebebini ise İPA araştırması yapılan 20+ istihdamlı işyerlerinden söz konusu meslek grubunda sadece 1 veya 2 işyerinin bulunmasından kaynaklandığı değerlendirilebilir.

Tablo 31: Mesleklere Göre Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

Meslekler	Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması	Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması	Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması	Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi	Önerilen Ücretin Az Bulunması
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	28,6%	100,0%	28,6%	0,0%	0,0%
Satış Danışmanı	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Garson (Servis Elemanı)	36,0%	72,0%	68,0%	12,0%	8,0%
Ütücü	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Servis Komisi	45,5%	0,0%	63,6%	0,0%	9,1%
Tır-Çekici Şoförü	0,0%	100,0%	60,5%	0,0%	0,0%
Reyon Görevlisi	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	0,0%	100,0%	60,0%	0,0%	0,0%
Hasta ve Yaşlı Bakım Elemanı	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Operasyon Elemanı (Turizm)	11,1%	100,0%	22,2%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2016

Nevşehir ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, Garson (Servis elemanı), Reyon Görevlisi, Servis Komisi meslekleri haricinde tüm mesleklerde Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması sebebinin yüzde 100 oranında olduğu görülmektedir. Garson (Servis Elemanı) ve Servis Komisi mesleklerinde ise Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ve Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması neden olarak belirlenmiştir.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yıl öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Nevşehir ilinde 2016 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 16,1'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Nevşehir ilinde işverenlerin yüzde 54,9'u herhangi bir fikrinin olmadığını beyan ederken, yüzde 11,3'ü istihdamın artacağını öngörmüştür. Türkiye genelinde yaklaşık 10 işyerinden 2'si istihdamın artacağını öngörürken Nevşehir'de bu sayının 1'e düştüğü görülmektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı yüzde 6,5 olup ülke genelinden yüksek çıktığı görülmüştür.

Tablo 32: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artacak	Azalacak	Fikrim Yok	Değişmeyecek
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	14,3%	0,0%	28,6%	57,1%
İmalat	15,0%	5,0%	55,0%	25,0%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	33,3%	0,0%	33,3%	33,3%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	0,0%	50,0%	50,0%	0,0%
İnşaat	8,7%	13,0%	43,5%	34,8%
Toptan ve Perakende Ticaret	15,4%	9,2%	53,9%	21,5%
Ulaştırma ve Depolama	9,7%	6,5%	67,9%	16,0%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	8,9%	2,2%	60,0%	28,9%
Bilgi ve İletişim	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	0,0%	11,1%	55,6%	33,3%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	0,0%	0,0%	70,0%	30,0%
Eğitim	0,0%	0,0%	50,0%	50,0%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0,0%	0,0%	50,0%	50,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	33,3%	0,0%	33,3%	33,3%
Genel Toplam	**11,3%**	**6,5%**	**54,9%**	**27,2%**

Kaynak: İPA 2016

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı ile Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde olduğu görülmektedir. Bu sektörlerdeki mevcut işyerlerinin yaklaşık üçte birinin istihdamın artacağı yönünde tahminde bulunması, bu sektörlerin önümüz yıl Nevşehir'de işgücü piyasasında önemli ölçüde dalgalanmalar oluşturabileceğini göstermektedir.

Sektörlerin istihdam eğiliminde dikkat çeken diğer bir husus ise Bilgi ve İletişim sektöründe bulunan tüm işyerleri gelecek dönem için eleman sayısında herhangi bir değişim öngörüsünde bulunamamışlardır.

Tablo 33: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	6	2,8%
İmalat	234	8,3%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	15	13,4%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	-213	-85,0%
İnşaat	-26	-4,7%
Toptan ve Perakende Ticaret	43	2,3%
Ulaştırma ve Depolama	9	0,6%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	63	3,1%
Bilgi ve İletişim	63	3,1%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	-1	-0,7%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	10	10,4%
Genel Toplam	**140**	**1,2%**

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde 20 + istihdamlı işyerlerinde 2017 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2016 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 2,8 artacağı beklenmekte olup Nevşehir 'de ise bu oran, yüzde 1,2 olup ülke geneli ile farklılık göstermektedir.

Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, İnşaat ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörleri dışındaki tüm sektörlerde artış tahmin edilmektedir. Sayısal olarak artışın daha fazla İmalat sektöründeki artıştan kaynaklanacağı öngörülmekte iken Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründe ise sayısal olarak yüksek miktarda azalış olacağı görülmektedir. Öyle ki Nevşehir 'de imalat sektöründe beklenen 234 kişilik istihdam artışına karşın Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründe de 213 kişilik istihdam azalışı tahmin edilmektedir.

Net istihdam değişim oranlarına göre ise çalışan sayılarındaki farklılık, bu sıralamayı değiştirmektedir. Öyle ki en yüksek net istihdam değişim oranı azalış yönünde yüzde -85 ile Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektörü iken en yüksek net istihdam değişim oranı artış yönünde yüzde 13,4 ile Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektöründe olacağı öngörülmektedir.

Tablo 34: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grubu	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	7	0,8%
Hizmet ve Satış Elemanları	43	2,2%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	-138	-3,7%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	15	16,3%
Profesyonel Meslek Mensupları	-2	-0,2%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	25	2,6%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	2	0,4%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	188	8,9%
Genel Toplam	**140**	**1,2%**

Kaynak: İPA 2016

Meslek gruplarına göre net istihdam değişimi incelendiğinde; Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerlerinde net istihdam değişimi en yüksek meslek grubu, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar olarak tespit edilmiştir. Nevşehir ili genelinde ise yüzde 16,3 ile Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubu ilk sırada yer almaktadır ve bu konuda Türkiye geneli ile farklılık göstermektedir. Sayısal olarak en çok artış, Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar ve Hizmet ve Satış Elemanları meslek gruplarında beklenmektedir. Bu iki meslek grubunun net istihdam artış beklentisinin toplamı, Nevşehir ilinde beklenen tüm artışın yüzde 82,5'ini oluşturmaktadır.

En az artış beklentisi ise Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ile Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grupları olup tüm artışın yalnızca yüzde 0,3'ünü oluşturmaktadırlar.

Net istihdam değişim oranlarına göre ise çalışan sayılarındaki farklılık, Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubunu ilk sıralara yükseltmektedir. Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubu ise net istihdam değişimi ile paralel olarak yüzde -0,2 net istihdam değişimi oranı ile son sırada yer almaktadır.

Tablo 35: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	Temizlik Görevlisi
Beden İşçisi (Genel)	Şoför-Yük Taşıma
Garson (Servis Elemanı)	İnşaat İşçisi
Satış Danışmanı	Beden İşçisi (İnşaat)
Örtüaltı Sebze Yetiştiricisi (Seracı)	Sayaç Okuma Elemanı (Elektrik)
Tır-Çekici Şoförü	Yer Operatörü
Mutfak Görevlisi	Seramik Süsleyicisi (Elle)
Briket İmal İşçisi	Kuyumcu-Altın ve Gümüş İşleme
Elektrikli Ev Aletleri Bakım ve Tamircisi	Çömlekçi
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	Taş Yontma İşçisi

Kaynak: İPA 2016

Nevşehir ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen meslekler sırasıyla, Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş, Beden İşçisi (Genel), Garson (Servis Elemanı) olup, Temizlik Görevlisi , Şoför-Yük Taşıma, İnşaat İşçisi mesleklerinde ise azalış beklenmektedir.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Beden İşçisi (Genel), Garson (Servis Elemanı), Satış Danışmanı, Kat Görevlisi meslekleri istihdam artışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Buradan Nevşehir ili için bu mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Bunun yanı sıra Nevşehir ilinde istihdam artışı beklenen Satış Danışmanı mesleği, Türkiye geneli 20+ istihdamlı işyerlerinde de istihdam artışı beklenen ilk on meslek içerisinde yer almaktadır. Bu minvalde hem Nevşehir ili için hem de ülke geneli için bu meslekte daha fazla istihdam sağlanacağı öngörülmektedir.

Şekil 29: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO

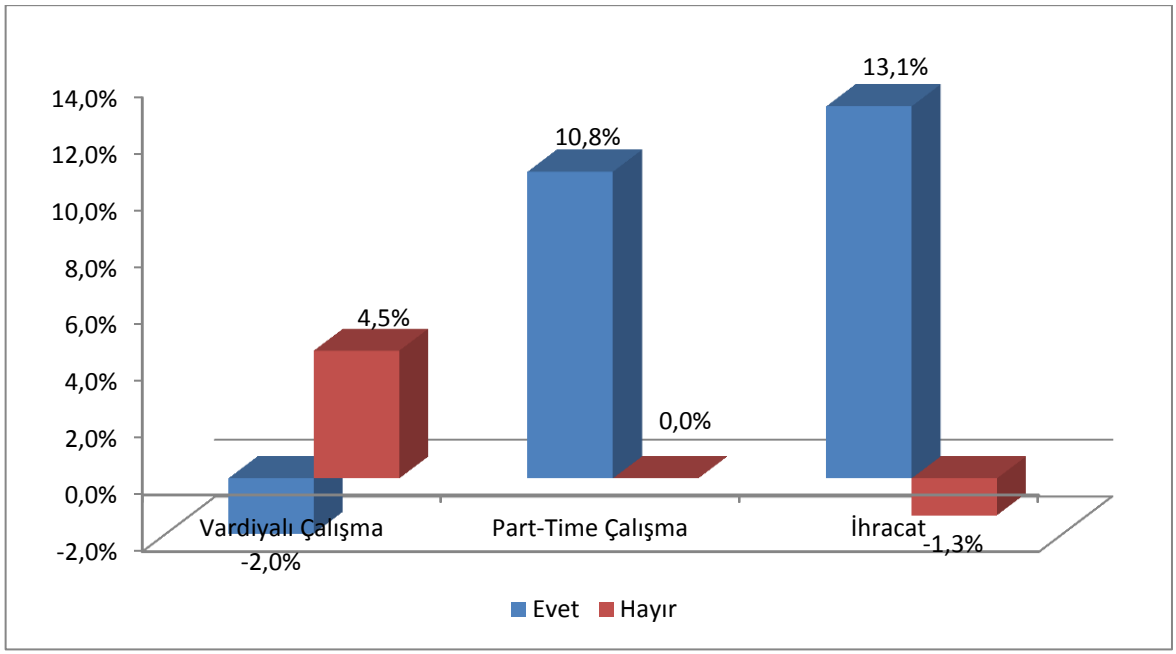

Kaynak: İPA 2016

İşyeri özellikleri bakımından net istihdam değişim oranlarına bakıldığında vardiyalı çalışma, part-time çalışma veya ihracat yapma olmak üzere üç özelliğe sahip işverenlerin farklı eğilimler sergilediğini görmekteyiz. Nevşehir ili için yüzde 1,2 olan net istihdam değişim oranı, bu üç özelliğe sahip işyerlerinden sadece vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde daha düşük olarak hesaplanmaktadır.

Bu sonuç, Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerleri için de geçerli olup ülke geneli yüzde 2,8 net istihdam değişim oranından, bu üç özellikten birine sahip olan işyerlerinin net istihdam değişim oranları, daha düşük olarak hesaplanmıştır.

Şekil 30: İşverenlerin Bir Yıl Sonraki İstihdam Değişim Beklentilerine Göre Beş Yıl Sonraki Beklentileri

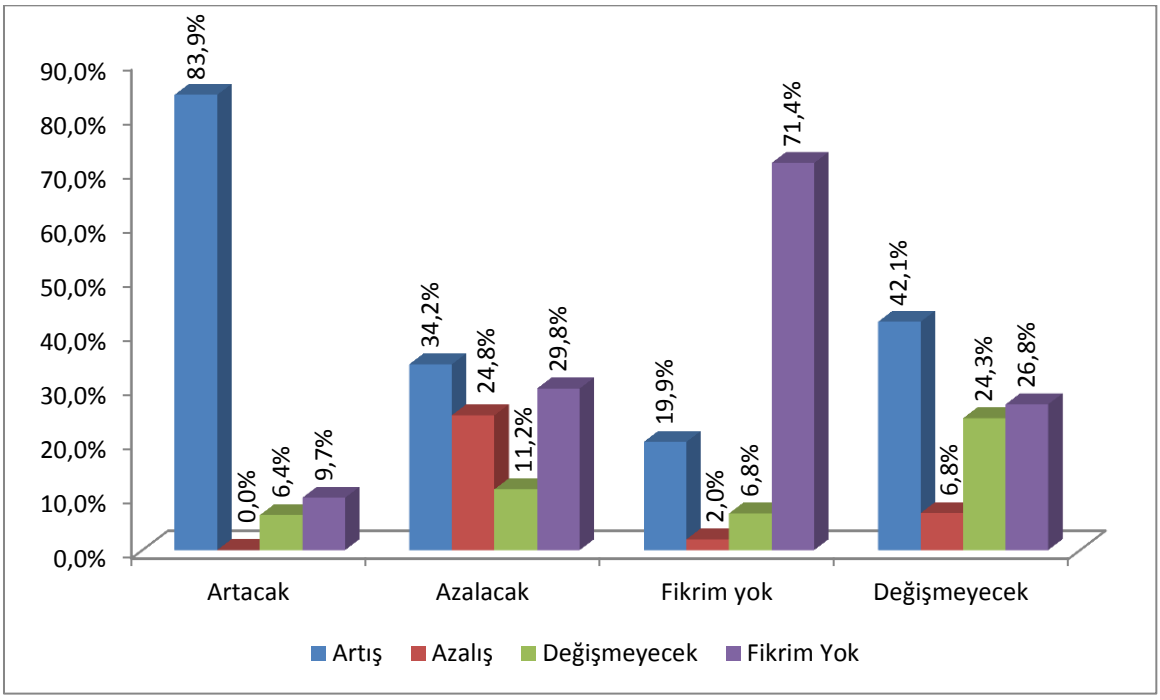

Kaynak: İPA 2016

Nevşehir ilinde işverenlerin bir yıl sonraki istihdam değişim beklentilerine göre beş yıl sonraki istihdam değişim beklentileri incelendiğinde işveren beklentilerinin birbirleriyle örtüştükleri görülmektedir. Bir yıl sonrası için istihdam artışı bekleyen işverenler toplam işverenlerin yüzde 11,3'ünü oluşturmaktadır. Bir yıl sonra artış bekleyen işverenlerin ise yüzde 83,9'unun beş yıl sonrası için artış beklediği görülmekte iken hiçbirinin azalış beklemediği görülmektedir.

Bir yıl sonrası için istihdam azalışı bekleyen işverenler toplam işverenlerin yüzde 6,5'ini oluşturmaktadır. Önümüzdeki dönemde istihdam azalışı bekleyen işverenlerin yüzde 24,8'i beş yıl sonrası için de azalış beklemektedir. Bunun yanı sıra kısa vadede istihdam azalışı bekleyen işverenlerin yüzde 2,2'si beş yıl sonrası için istihdam artışı beklemektedir.

Önümüzde ki dönemde istihdamın değişmeyeceğini ifade eden işverenler, toplam işverenlerin yüzde 27,2'sini oluşturmaktadırlar. Bunlardan yüzde 71,4'lük kısmı ise hem kısa vadede hem de beş yıl sonrasında yine istihdamın mevcut durumunu koruyacağını ifade etmişlerdir.

İşverenlerin yüzde 54,9'luk kısmı ise bir yıl sonrası için istihdam artışı/azalışı hakkında herhangi bir öngörülerinin olmadığını beyan etmişlerdir. Önümüzdeki dönem için öngörüsü olmayanların da yüzde 24,3'ü uzun vadede de herhangi bir tahminde bulunamamışlardır.

Bu minvalde araştırma sonuçlarına göre işverenlerin bir yıl sonraki istihdam değişim beklentileri ile beş yıl sonraki beklentileri tek bir noktada farklılık göstermektedir. Bir yıl içerisinde istihdam azalışı bekleyen işyerlerinin 5 yıl sonraki beklentilerinde istihdam artışı olacağı düşüncesinde olduğu görülmüştür. Bunun sebebi ilimizin turizm bölgesi olmasından dolayı işverenlerin yurt içinde ve yurt dışında yıl içerisinde yaşanan olumsuzlukların önümüzdeki 5 yıllık süreçte değişeceğini öngörmesinden kaynaklandığı söylenebilir.

SONUÇ

Nevşehir ili işgücü piyasası analizi raporunun temel yaklaşımı işsizliğin azaltılması ve istihdamın arttırılmasına yönelik politikaların geliştirmesine yardımcı olmaktır. Bu doğrultuda ele alınacak temel husus işgücü arzı ve talebi arasındaki uyumsuzluktur. Uyumsuzluğu ortaya çıkartabilmek için ilin işgücü arz ve talep yapılarının birlikte ele alınarak analiz edilmesi gerekmektedir.

Sağlıklı, değişen şartlara göre ihtiyaca cevap verebilecek sosyo–ekonomik politika yapmak, toplumsal ve ekonomik hayat hakkında güncel ve doğru bilgiye sahip olmayı gerektirir. Böylece içinde bulunan durum ve ileriki zamanda gerçekleşmesi muhtemel yönler tespit edilince, buna karşı ne gibi önlem alınabileceğini belirlemek de kolay ve başarılı olacaktır.

Nevşehir ili işgücü piyasası analizi raporunun temel yaklaşımı işsizliğin azaltılması ve istihdamın arttırılmasına yönelik aktif işgücü programlarına yön vermektir. Bu doğrultuda kullanılacak parametreler işgücü arz ve talep boyutu ele alınmıştır.

Alan çalışması Türkiye İstatistik Kurumu ile birlikte tespit edilen Nevşehir'deki özel sektörde faal olan 20+ istihdamlı işyerlerinde gerçekleştirilmiştir. Uluslararası sektörel ve mesleki sınıflandırmalar kullanılarak yapılan araştırmada Nevşehir'de tam sayım yöntemi ile çalışılmıştır. Yani Nevşehir ilindeki 20+ istihdamlı özel sektör işyerlerinin tamamı ziyaret edilmiştir. Toplamda 376 işyeri bizzat ziyaret edilmiş, bu işyerlerinin 279 tanesine ise işyeri bilgi formu uygulanmıştır.

Talep boyutunun tespiti için Türkiye İstatistik Kurumundan alınan adres listesine göre 20+ çalışanı olan işyerlerini kapsayacak şekilde bir çalışma yapılmıştır.

Araştırma sonuçlarına olumsuz katkı yapan durumlardan biri işgücü piyasasının kayıt dışı çalışma oranının yüksek olmasıdır. Bu durum işverenlerin çalışanlara yönelik araştırmalarda sadece kayıtlı elemanlarını bildirdiği, kayıt dışı çalışanlarına dair bir bilgi vermedikleri sonucunu doğurmuş bu da araştırmayı olumsuz etkilemiştir.

Araştırmada diğer bir kısıt da işverenlerden mesleklere ilişkin yeterli bilgiyi ayrıntılı almada problem yaşanmasıdır. Bu durum özellikle kendini beden işçiliği mesleğinde yoğun

olarak hissettirmektedir. İşverenlerin genel eğilimi temizlik, taşıma ve inşaat işlerine yönelik meslekleri tek bir kalem altında beden işçisi olarak bildirmeleridir. Mesleklere yönelik diğer bir kısıt da meslekler sözlüğünde bazı mesleklerin tanımlanmasındaki eksikliklerdir.

Tüm bu kısıtlara rağmen gerçekleştirilen talep araştırması bugüne kadar tüm iller itibariyle karşılaştırmaya imkan sağlayacak şekilde standartlaştırılmış bir araştırmadır ve zengin bir bilgi tabanına sahiptir.

Nevşehir ilinde 2015 yılı verilerine 6.079 açık iş bulunmaktadır. İlimiz genelinde 2.556 kişi işe yerleştirilmiş; ilde en çok işe yerleştirilen meslek grubu nitelik gerektirmeyen mesleklerdir.

İlimizde eleman temininde güçlük çekilen sektörlerin başında; İmalat sektörü ve Toptan ve Perakende Ticaret sektörleri gelmektedir. Temininde güçlük çekilen meslekler ise; sırasıyla;

Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş, Satış Danışmanı ve Garson (Servis Elemanı) gelmektedir.

Nevşehir İli işgücü piyasası araştırması sonuçlarına göre 30 Nisan 2017 ile net istihdam artış beklenen üç meslek; Beden İşçisi (Genel), Garson, Satış Danışmanı meslekleri belirtilmiştir.

İlimiz işgücü piyasasında iş arama kanalları arasında Kurumumuz ağırlıklı bir role sahiptir. Bu bağlamda gerek devlet kurumları gerekse işveren ve çalışan olarak bütün taraflara bazı sorumluluklar düşmektedir.

İŞKUR'un Kente ilişkin projelerde istihdam odaklılık benimsenmeli, işgücü piyasasında hedef kitlesi gençler ve kadınlar olan eğitim programları düzenlenmeli Nevşehir genelinde istihdam artırıcı yatırımların yapılması yönündeki faaliyetleri yoğunlaştırılmalıdır. İlde meslek seçimi aşamasındaki öğrencilere yönelik meslek danışmanlığı hizmeti arttırılmalıdır.

Kamu ve özel kesim işverenleri, istihdama süreklilik ve istikrar kazandırmak adına özellikle, teknoloji değişiminin gündeme geldiği durumlarda mevcut personeli eğiterek ve yetiştirerek mal ve hizmet üretiminde kaliteyi arttırabilir.

Çalışanların sorumluluğu noktasında yapması gerekenler ise; işten çıkarılmalarını önleyecek şekilde verimli ve uyumlu çalışmaları, azimli ve istekli olma, işyerinde kullanılacak yeni teknolojileri takip ederek gelişime kendini uyumlaştırma sürekli kendi gelişimine çaba harcamalıdır.

Nevşehir Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünün çalışmaları ilerleyen dönemde de hızla devam edecektir. Bu noktada işverenlerimizin bu çalışma kapsamında kendilerini ziyaret eden kurumumuz çalışanlarına gerekli bilgiyi vermeleri doğru ve sağlam işgücü yetiştirme politikalarının oluşturulmasında en büyük destek olacaktır. Kurumumuzun gerçekleştirdiği işgücü piyasası araştırmasının aktif işgücü programlarının ekonominin ihtiyaçlarına göre uygulanmasına katkı sağlaması beklenmektedir.

KAYNAKÇA

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

EKLER

EK 1: 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

2016 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine 3.536 TL (üçbinbeşyüzotuzaltı Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :……..……..…….....

İşyerinin Yasal Unvanı :……..

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :……..

MAHALLE :……..

CADDE/SOKAK :……

İÇ/DIŞ KAPI NO :……..

TELEFON/FAKS/E-POSTA :……..

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : …….. .. Unvanı :…….

Tarih : …… Telefonu : …….

E-Posta :……. İmza/Kaşe: ……

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

……..

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

(Cevabınız Hayırsa 4. Soruya geçebilirsiniz)

Evet ☐ Hayır ☐

(…… Yılından bu yana)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.

(Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Talebi ☐ İşbaşı Eğitim Programları ☐

Çalışanların Mesleki Eğitimi ☐ Mesleki Eğitim Kursu ☐

Kısa Çalışma Ödeneği ☐ Danışmanlık ve Yönlendirme ☐

4) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

5) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde kısmi süreli (part-time) çalışanın olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

7) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER **8)Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz? 8.1)Eleman aramıyoruz ☐ ⇨ 9.Soruya geçiniz.**

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Çıraklık 2. Lise altı 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Fark etmez	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Fark etmez	Talep Edilen Beceriler * 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe			İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz ** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Özel İstihdam Büroları			Açık İşiniz İçin Ne Kadar Süredir Eleman Arıyorsunuz? 1. 0-30 Gün 2. 31-89 Gün 3. 90+ Gün
				1	2	3	1	2	3	

***Önem derecesine göre EN FAZLA 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)**

****Kullandığınız arama kanallarından EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.**

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2017 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

9) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	9.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.

9.1) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

10)30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	10.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

11) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

11.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ ➡ **12.Soruya Geçiniz.**

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

***Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.**

DİĞER SAYFAYA GEÇİNİZ.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

12) 5 yıl sonra işyerinizde çalışan sayısının ne yönde olmasını bekliyorsunuz?

Artacak ☐ Azalacak ☐ Değişmeyecek ☐ Fikrim Yok ☐

13) 5 yıl sonra içinde bulunduğunuz sektörün durumunun nasıl olacağını bekliyorsunuz?

Daha iyi olacak ☐ Daha kötü olacak ☐ Değişmeyecek ☐ Fikrim Yok ☐

14) 5 yıl içerisinde sektörünüzü değiştirmeyi düşünüyor musunuz?

Evet, düşünürüm ☐ Hayır, düşünmem ☐

15) İşbaşı Eğitim Programlarından yararlanma süresinin 6 aydan 12 aya çıkarılmasının istihdama etkisinin nasıl olacağını düşünüyorsunuz.

Artacak ☐ Azalacak ☐ Değişmeyecek ☐

16) Doğum sonrası Yarı Zamanlı Çalışmanın kadın istihdamını ne yönde etkileyeceğini belirtiniz.

Kadın istihdamını Arttıracak ☐ Kadın İstihdamını Azaltacak ☐ Değişmeyecek ☐

2016 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşveren/İşveren Temsilcisi görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri:

EK 2: ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER LİSTESİ VE ÖRNEK SAYILARI

İl Adı	2_9	10_19	20+	Genel Toplam
ADANA	296	80	2.123	2.499
ADIYAMAN	25	19	349	393
AFYONKARAHİSAR	69	23	630	722
AĞRI	13	6	192	211
AKSARAY	44	10	326	380
AMASYA	33	8	257	298
ANKARA	976	446	6.765	8.187
ANTALYA	526	193	3.271	3.990
ARDAHAN	5	66	22	93
ARTVİN	20	3	120	143
AYDIN	154	36	960	1.150
BALIKESİR	174	58	1.070	1.302
BARTIN	18	9	221	248
BATMAN	20	21	498	539
BAYBURT	11	62	36	109
BİLECİK	26	9	222	257
BİNGÖL	14	15	244	273
BİTLİS	14	12	193	219
BOLU	44	13	274	331
BURDUR	34	10	225	269
BURSA	468	164	4.579	5.211
ÇANAKKALE	84	26	375	485
ÇANKIRI	20	5	115	140
ÇORUM	60	26	444	530
DENİZLİ	157	52	1.527	1.736
DİYARBAKIR	67	48	1.267	1.382
DÜZCE	51	19	442	512
EDİRNE	47	17	288	352
ELAZIĞ	48	31	544	623
ERZİNCAN	25	12	149	186
ERZURUM	53	24	473	550
ESKİŞEHİR	100	24	489	613
GAZİANTEP	231	71	1.799	2.101
GİRESUN	33	18	311	362
GÜMÜŞHANE	13	58	65	136
HAKKARİ	5	62	68	135
HATAY	145	42	1.109	1.296
IĞDIR	13	3	104	120
ISPARTA	44	15	307	366
İSTANBUL	3.655	1.289	7.670	12.614
İZMİR	791	241	5.760	6.792
KAHRAMANMARAŞ	77	46	845	968

KARABÜK	28	6	263	297
KARAMAN	27	10	211	248
KARS	13	106	82	201
KASTAMONU	38	20	313	371
KAYSERİ	177	53	1.690	1.920
KIRIKKALE	28	8	204	240
KIRKLARELİ	45	16	311	372
KIRŞEHİR	16	10	154	180
KİLİS	6	62	73	141
KOCAELİ	252	100	3.160	3.512
KONYA	261	69	2.174	2.504
KÜTAHYA	56	16	473	545
MALATYA	64	26	639	729
MANİSA	195	42	1.173	1.410
MARDİN	19	25	581	625
MERSİN	187	66	1.924	2.177
MUĞLA	218	69	1.046	1.333
MUŞ	13	11	193	217
NEVŞEHİR	38	13	340	391
NİĞDE	46	13	241	300
ORDU	75	28	537	640
OSMANİYE	36	14	411	461
RİZE	28	19	308	355
SAKARYA	133	36	949	1.118
SAMSUN	147	35	1.054	1.236
SİİRT	8	12	166	186
SİNOP	29	5	143	177
SİVAS	62	26	513	601
ŞANLIURFA	86	75	1.191	1.352
ŞIRNAK	5	25	293	323
TEKİRDAĞ	139	46	1.455	1.640
TOKAT	44	20	372	436
TRABZON	91	50	1.058	1.199
TUNCELİ	6	77	48	131
UŞAK	41	20	438	499
VAN	43	23	549	615
YALOVA	33	10	318	361
YOZGAT	36	13	224	273
ZONGULDAK	59	17	457	533
Genel Toplam	**11.531**	**4.684**	**72.751**	**88.966**

EK 3- TANIM VE KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Aktif Kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 18 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır. (İŞKUR)

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Çalışma Çağındaki Nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

Genç İşsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç İşsizlik Oranı : 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

$$Genç\ İşsizlik\ Oranı = \frac{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşsiz}{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşgücü\ Arzı\ (İstihdam + İşsiz)}$$

Genç Nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Eğitim Durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana gruplar aşağıdadır:

1. Okuma yazma bilmeyen

2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen

3. İlkokul

4. İlköğretim

5. Ortaokul veya mesleki ortaokul

6. Genel Lise

7. Mesleki veya teknik lise

8. Yüksek öğretim

Eğitim Seviyelerine Göre İşgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

Eksik İstihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

İktisadi Faaliyetlere Göre İstihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık
B	Madencilik ve Taş Ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı
E	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı
H	Ulaştırma ve Depolama

I	Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
J	Bilgi ve İletişim
K	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
L	Gayrimenkul Faaliyetleri
M	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetleri
N	İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
O	Kamu Yönetimi ve Savunma
P	Eğitim
Q	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri
R	Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor
S	Diğer Hizmet Faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal Ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslar Arası Örgütler Ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

İstihdam Edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\text{İ}stihdam\ Oranı = \frac{Toplam\ \text{İ}stihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İş Başında Olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş Başında Olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İşe Yerleştirme: İş arayanların Kurumca işe yerleştirilmesidir.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

$$\text{İ}ş\text{g}\ddot{u}c\ddot{u} = \text{İ}stihdam\ Edilenler + \text{İ}ş sizler$$

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır. Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması: İŞKUR tarafından 16 Mart - 30 Nisan tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2013 yılı kayıtlarıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için "işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Katılım\ Oranı = \frac{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı\ (\ \text{İ}stihdam + \text{İ}ş siz)}{Kurumasal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

İşgücüne Dahil Olmayan (İnaktif) Nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır. İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş Aramayıp Çalışmaya Hazır Olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş Bulma Ümidi Olmayanlar: Daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Dahil\ Olmayan\ N\text{ü}fus\ Oranı = \frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus - \text{İş}g\text{ücü}}{Kurumsal\ Olmayan\ N\text{ü}fus} \times 100$$

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik Oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

$$\text{İş}sizlik\ Oranı = \frac{\text{İş}siz}{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı(\text{İ}stihdam + \text{İş}siz)} \times 100$$

İşteki Durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

Kayıt Dışı İstihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt Dışı istihdam Oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$Kayıtdışı\ İstihdam\ Oranı = \frac{Kayıtdışı\ İstihdam}{Toplam\ İstihdam} \times 100$$

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı İşgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Kurumsal Olmayan Nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal Olmayan Çalışma Çağındaki Nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Mesleklere Göre İstihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) ISCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. ISCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü,

öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş Bağımlılık Oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

$$\boldsymbol{Ya\text{ş}\ Ba\text{ğ}ml\text{ı}l\text{ı}k\ Oran\text{ı}} = \frac{0-14\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus + 65\ Ya\text{ş}\ ve\ \text{ü}st\text{ü}\ N\text{ü}fus}{15-64\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yerel Birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Yetersiz İstihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Zamana Bağlı Eksik İstihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.